

ZMIANA NR 1/2016
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWILCZA

jednolity tekst Studium zawierający
uwarunkowania (część A)
oraz
kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy (część B)

ze zmianą Nr 1/2016 Studium – 1 część, wyróżnioną w tekście

(1 część projektu
zmiany nr 1/2016 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania
Przestrzennego Gminy Świlcza)

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XLIX/340/2017
Rady Gminy Świlcza
z dnia 23 października 2017 r.

Opracowanie Zmiany Nr 1/2016 - zespół projektowy w składzie:
mgr inż. arch. Piotr Łapeta – projektant

ŚWILCZA 2017 r. ⁷⁾

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

UWARUNKOWANIA

(część A)

-
- 2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
 - 3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
 - 4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
 - 5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
 - 6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
 - 7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Wójt Gminy Świlcza

ZMIANA STUDIUUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY ŚWILCZA UWARUNKOWANIA

Załącznik do Uchwały Nr XIX/196/2008
Rady Gminy Świlcza
z dnia 4 lipca 2008 r.

Opracował:

Instytut Gospodarki Przestrzennej i Mieszkalnictwa w Warszawie
Zakład Zagospodarowania Przestrzennego i Urbanistyki w Lublinie
ul. Jasna 6
20-077 Lublin

Zespół w składzie:

mgr inż. arch. Elżbieta Kraszewska – główny projektant – członek nr WA 097 OIU z/s w Warszawie
dr Monika Hurba

mgr inż. arch. Grażyna Dziedzic-Wiejak

mgr Joanna Czopek

mgr Justyna Strzałkowska

konsultacje:

dr inż. Wiesław Pięciński

mgr inż. Zdzisława Lechus

LUBLIN 2008 r.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

ZMIANA NR 1/2010
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWILCZA
UWARUNKOWANIA

Załącznik Nr 1A
do Uchwały Nr XVIII/129/2012
Rady Gminy Świlcza
z dnia 28 lutego 2012 r.

Opracowanie Zmiany Nr 1/2010 - zespół projektowy w składzie:

mgr inż. arch. Gabriela Gołuch – projektant – członek POIU z siedzibą w Katowicach nr KT175

mgr inż. arch. Izabella Orłowska – projektant – członek POIU z siedzibą w Katowicach nr KT200

mgr Janina Nowak

mgr inż. Jan Kluzek

mgr inż. Leszek Woś

RZESZÓW 2012 r.²⁾

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

ZMIANA NR 2/2010
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWILCZA
UWARUNKOWANIA

Załącznik Nr 1A
do Uchwały Nr XXIV/190/2012.
Rady Gminy Świlcza
z dnia 27 lipca 2012 r.

Opracowanie Zmiany Nr2/2010 - zespół projektowy w składzie:

mgr inż. arch. Małgorzata Łapeta – projektant– członek POIU z siedzibą w Katowicach nr KT 336

mgr inż. arch. Piotr Łapeta – projektant – członek POIU z siedzibą w Katowicach nr KT 337

ŚWILCZA 2012 r. ³⁾

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

ZMIANA NR 1/2012
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWILCZA

UWARUNKOWANIA

Załącznik Nr 1A
do Uchwały Nr XLIV/343./2013
Rady Gminy Świlcza
z dnia 30-10- 2013 r.

Opracowanie Zmiany Nr 1/2012 - zespół projektowy w składzie:

mgr inż. arch. Gabriela Gołuch – projektant – członek POIU z siedzibą w Katowicach nr KT175

mgr inż. arch. Izabella Orłowska – projektant – członek POIU z siedzibą w Katowicach nr KT200

mgr Janina Nowak

mgr inż. Jan Kluzek

mgr inż. Leszek Woś

ŚWILCZA 2013r. ⁴⁾

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

ZMIANA NR 1/2015
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWILCZA

jednolity tekst Studium zawierający

uwarunkowania (część A)

oraz

kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy (część B)

ze zmianą Nr 1/2015 Studium wyróżnioną w tekście

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XIX/123/2016
Rady Gminy Świlcza
z dnia 7 marca 2016 r.

Opracowanie Zmiany Nr 1/2015 - zespół projektowy w składzie:

mgr inż. arch. Małgorzata Łapeta – projektant

mgr inż. arch. Piotr Łapeta – projektant

ŚWILCZA 2015 r. ⁵⁾

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

ZMIANA NR 2/2015
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY ŚWILCZA

jednolity tekst Studium zawierający

uwarunkowania (część A)

oraz

kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy (część B)

ze zmianą Nr 2/2015 Studium wyróżnioną w tekście

Załącznik Nr 1

do Uchwały Nr XXV/170/2016

Rady Gminy Świlcza

z dnia 27 czerwca 2016 r.

Opracowanie Zmiany Nr 2/2015 - zespół projektowy w składzie:

mgr inż. arch. Małgorzata Łapeta – projektant

mgr inż. arch. Piotr Łapeta – projektant

ŚWILCZA 2015 r. ⁶⁾

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU	str. 10
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY	str. 12
2.1 POŁOŻENIE GMINY	
2.2 POWIĄZANIA PRZYRODNICZE	
2.3 POWIĄZANIA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE	
2.4 POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE	
2.5 POWIĄZANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOWBRAZU KULTUROWEGO	str. 16
3.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA	
3.1.1 BUDOWA GEOLOGICZNA	
3.1.2 RZEŻBA TERENU	
3.1.3 WARUNKI WODNE	
3.1.4 WARUNKI KLIMATYCZNE I STAN ATMOSFERY	
3.1.5 SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY	
3.2 OBSZARY I OBIEKTY PRZYRODNICZE OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ	
3.2.1 OBSZARY LEŚNE	
3.2.2 OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOWBRAZU	
3.2.3 REZERWATY PRZYRODY	
3.2.4 POMNIKI PRZYRODY	
3.2.5 UŻYTKI EKOLOGICZNE	
3.3 SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH W GMINIE	
3.4 ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	
3.4.1 PRZYRODNICZE UWARUNKOWANIA ROLNICTWA.	
3.4.2 PRODUKCJA ROLNA, STRUKTURA AGRARNA	
3.4.3 ZBYT PRODUKCJI ROLNICZEJ I PRZEMYSŁ PRZETWÓRCZY	
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	str. 27
4.1 ZARYS HISTORII GMINY	
4.2 ZASOBY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	
4.2.1 OBIEKTY I ZESPOŁY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW	
4.2.2 OBIEKTY WPISANE DO EWIDENCJI ZABYTKÓW	
4.2.3 STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	
4.2.4 ZACHOWANE UKŁADY PRZESTRZENNE (RURALISTYCZNE)	
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA	str. 33
5.1 WYBRANE ZAGADNIENIA DEMOGRAFICZNE	
5.2 RYNEK PRACY	
5.3 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	
5.4 ZASOBY MIESZKANIOWE	

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

5.5 EDUKACJA I WYCHOWANIE	
5.6 OCHRONA ZDROWIA	
5.7 POMOC SPOŁECZNA	
5.8 KULTURA	
5.9 TURYSTYKA I REKREACJA	
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIAstr. 40
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINYstr. 41
7.1. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ NR 2/2015 STUDIUM - UWZGLĘDNIAJĄCE ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE, PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY, ORAZ BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.	
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW str. 50
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH str. 50
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEN GEOLOGICZNYCH str. 51
11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCHstr. 51
11.1 SUROWCE MINERALNE	
11.2 WODY PODZIEMNE	
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCHstr. 52
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMIstr. 53
14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCHstr. 63
15. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ NR 2/2015 STUDIUM str. 64

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

I. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENU

Po utracie ważności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opracowanych przed dniem 1 stycznia 1995 roku w gminie Świlcza tylko niewielka część jej obszaru posiada pokrycie nadal obowiązującymi planami. Taka sytuacja jest skutkiem faktu, że gmina bazowała głównie na Planie Ogólnym Zagospodarowania Przestrzennego z 1982 roku sporządzonym dla całego jej obszaru oraz na jego późniejszych zmianach. Po 1 stycznia 1995 roku w gminie Świlcza niewiele ponad 1% jej całkowitej powierzchni gminy posiada obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania. Tak znikomy odsetek powierzchni gminy pokryty obowiązującymi planami wpływa niekorzystnie na kształtowanie ładu przestrzennego.

Najwięcej planów miejscowych sporządzonych jest w miejscowości Świlcza i mają one stosunkowo największą powierzchnię. Najmniej planów sporządzono do tej pory w miejscowościach Bratkowice i Rudna Wielka. Najmniejszą powierzchnię pokrytą planami miejscowymi posiada Błędowa Zgłobieńska.

W gminie około 53% powierzchni zajmują użytki rolne, w których zdecydowanie dominują grunty orne oraz łąki. Również stosunkowo dużą powierzchnię zajmują lasy – około 18%, zgrupowane w północno – zachodniej części gminy. Resztę terenu zajmują obszary zabudowane, nieużytki i tereny wyłączone z użytkowania rolniczego. W tab. 1 przedstawiono strukturę użytkowania gruntów w gminie Świlcza.

Tab.1 Struktura użytkowania gruntów w gminie Świlcza (źr.: GUS, 2005).

Pow. ogółem	Użytki rolne					Lasy i grunty leśne	Pozostałe grunty
	Razem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska		
12 032	6 087	5 382	107	1 299	98	2 335	3 610

Tereny mieszkaniowo – usługowe realizowane były zgodnie z ustaleniami obowiązującego w danym okresie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy (oraz zmian w planie), przede wszystkim wzdłuż dróg oraz na obszarach już uzbrojonych lub przeznaczonych do uzbrojenia w przyszłości. W latach ostatnich większość inwestycji powstawała w oparciu o wydawane przez Wójta Gminy Świlcza decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Większość tych inwestycji lokalizowana była na terenach wskazanych pod zabudowę w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świlcza. Część nowej zabudowy, realizowanej w oparciu o wydawane decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

terenu, powstaje poza terenami wskazanymi pod zabudowę w Studium. Decyzje niezgodne z ustaleniami tego dokumentu wydano m. In. dla działek w Błędowej Zgłobieńskiej i Trzcianie.

Pod względem zainteresowania inwestorskiego na pierwszym miejscu znajdują się tereny położone w sąsiedztwie korytarza komunikacyjnego drogi nr 4, tj. w miejscowościach Świlcza i Trzciana oraz w miejscowości Bratkowice, przekształcającej się w satelickie osiedle mieszkaniowe (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna). Najmniejszy ruch budowlany w latach ostatnich jest w miejscowościach Bzianka, Błędowa Zgłobieńska i Woliczka.

Dominującą formą budownictwa mieszkaniowego jest zabudowa mieszana – zagrodowa i jednorodzinna. W gminie Świlcza zachodzą charakterystyczne dla terenów podmiejskich zjawiska przestrzenne, związane z budownictwem mieszkaniowym. Powstają nowe osiedla mieszkaniowe związane z przenoszeniem się mieszkańców Rzeszowa na tereny podmiejskie, tzw. rozlewanie się zabudowy.

Tereny usług publicznych koncentrują się w większości w miejscowości Świlcza oraz w miejscowościach Trzciana, Dąbrowa, Bratkowice, Mrowla, Rudna Wielka.

Tereny usług komercyjnych znajdują się pomiędzy zabudową mieszkaniową. Usługi i zabudowa produkcyjno-składowa rozwijają się wzdłuż drogi krajowej nr 4, ze wskazaniem na Świlczę jako najatrakcyjniejszą dla potencjalnych inwestorów miejscowość.

Na terenie objętym zmianą nr 1/2010 Studium, w miejscowości Świlcza, obowiązują 3 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jednak nie obejmują one całej powierzchni terenu objętego przedmiotową zmianą. Ustalenia tych planów miejscowych oraz kierunki zagospodarowania wyznaczone na pozostałym terenie nie zapewniają jego zagospodarowania w sposób kompleksowy i zgodny z rosnącymi potrzebami tworzenia w gminie zasobów terenów stanowiących atrakcyjną ofertę inwestycyjną.²⁾

Obszar objęty opracowaniem zmiany nr 2/2010 Studium w miejscowości Bratkowice nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Obszar ten wykorzystywany w przeważającej części jako obszar zabudowy techniczno-produkcyjnej posiada jeszcze rezerwy terenu, możliwe do zagospodarowania pod zabudowę.³⁾

Obszar objęty zmianą nr 1/2012 Studium w miejscowości Trzciana nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W stanie istniejącym stanowi tereny rolne, nieużytki oraz tereny zadrzewione. Przebiegają przez niego, na kierunku równoleżnikowym, dwa gazociągi wysokiego ciśnienia DN 700 i DN 400.⁴⁾

Obszar objęty zmianą nr 1/2015 Studium w miejscowości Świlcza nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W stanie istniejącym obejmuje on tereny rolne, nieużytki oraz drogę gminną. Przez obszar przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV. Obszar ten położony jest na północ od linii kolejowej E30 Kraków – Medyka - granica państwa, w jej sąsiedztwie.⁵⁾

Obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia planu miejscowego, zgodnie z którymi większość terenu objętego opracowaniem jest przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługową nie zapewniają zagospodarowania obszaru zgodnego z aktualnymi potrzebami gminy i planami inwestycyjnymi.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Obszar objęty opracowaniem zmiany studium położony jest na granicy miejscowości Świlcza i Rudna Wielka. W stanie istniejącym obszar ten obejmuje niezabudowane tereny gminne. Przez obszar przebiegają linie elektroenergetyczne 110 kV i 15kV. Od południa graniczy on z terenami rolniczymi. W sąsiedztwie obszaru od strony zachodniej znajdują się istniejące i projektowane tereny przemysłowe. Od wschodu w sąsiedztwie obszaru przebiega droga ekspresowa S19 łącząca autostradę A4 z drogą krajową 94. Dostęp komunikacji kołowej do tego obszaru jest możliwy od istniejących dróg publicznych gminnej i powiatowej.⁶⁾

Obszar objęty zmianą nr 1/2016 Studium w miejscowości Świlcza nie posiada obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W stanie istniejącym obszar ten obejmuje teren o powierzchni ok. 22 ha, położony w miejscowości Świlcza. Obszar ten obejmuje drogę ekspresową S-19 oraz tereny do niej przyległe, stanowiące rezerwę terenu na pas drogowy, które obecnie są wykorzystywane jako tereny rolnicze i tereny zabudowy usługowej.

I część projektu zmiany nr 1/2016 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Świlcza, dla terenu położonego w miejscowości Świlcza, obejmuje część obszaru wskazanego na załączniku graficznym do uchwały Nr XXV/172/2016 Rady Gminy Świlcza z dnia 27 czerwca 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 1/2016 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Świlcza.⁷⁾

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

2.1 POŁOŻENIE GMINY

Gmina Świlcza jest jedną ze 160 gmin województwa podkarpackiego. Leży w jego centralnej części, na północny – zachód od stolicy Podkarpacia – Rzeszowa (mapa nr 1). Graniczy od wschodu z miastem Rzeszów, od północnego wschodu z gminą Głogów Małopolski, od północy z gminą Kolbuszowa, od zachodu z gminą Sędziszów Małopolski, zaś od południa z gminami Iwierzycę i Boguchwałą (mapa nr 2). Gmina Świlcza należy do największych w powiecie rzeszowskim zajmując powierzchnię około 112 km² (11 229,52 ha). Administracyjnie podzielona jest na 9 sołectw i liczy obecnie (dane z 2008 r.) 15 399 mieszkańców.

W skład gminy wchodzić wsie:

- Świlcza,
- Bratkowice,
- Mrowla,
- Rudna Wielka,
- Bzianka,
- Woliczka,
- Trzciana,
- Dąbrowa,

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

– Błędowa Zgłobieńska.

Studium z 2002 r. obejmowało tereny sołectwa Przybyszówka, które obecnie jako dzielnica [Rzeszowa](#) została przyłączona do miasta. Położona jest na zachodnich krańcach miasta. Dzielnica ta powstała w roku [1977](#) po przyłączeniu do Rzeszowa fragmentu wsi. Po raz drugi obszar wsi o powierzchni około 7,7 km² i zamieszkaną przez blisko 2000 osób włączono do miasta [1 stycznia 2007](#). Ostateczne przyłączenie reszty Przybyszówki do Rzeszowa nastąpiło z dniem [1 stycznia 2008](#). W dzielnicy dominuje zabudowa jednorodzinna.

Spośród wymienionych miejscowości trzy są dominujące tj. Świlcza, Bratkowice, i Trzciana, które stanowią około 73% obszaru całej gminy. Świlcza pełni rolę ośrodka gminnego, pozostałe jednostki osadnicze są ośrodkami wspomagającymi. Zamieszkuje w nich około 71% ludności gminy. Pozostałe sołectwa zbliżone są do siebie zarówno pod względem zajmowanej powierzchni jak i liczby zamieszkującej je ludności. Jedynie wieś Rudna Wielka wyróżnia się większym zagęszczeniem ludności (por. tab.2).

Tab.2 Podział administracyjny gminy Świlcza (źr.: GUS,2006).

Lp	Sołectwo (wieś)	Ludność		Udział % w ogólnej liczbie ludności	Powierzchnia [km ²]
		2000	2004		
1.	Świlcza	3134	3198	17,6	18,6
2.	Bratkowice	4130	4164	23,0	46,8
3.	Mrowla	1340	1354	7,5	8,2
4.	Rudna Wielka	1287	1130	6,2	5,3
5.	Bzianka	515	546	3,0	4,0
6.	Woliczka	479	481	2,6	3,8
7.	Trzciana	2369	2391	13,2	11,6
8.	Dąbrowa	991	989	5,5	7,7
9.	Błędowa Zgłobieńska	569	542	3,0	5,2
	Razem	14 814	14 795	100	112,2

Średnia gęstość zaludnienia na terenie gminy Świlcza wynosi 137 os./100 km², przy czym w poszczególnych sołectwach sytuacja przedstawia się następująco:

- Świlcza – 165,5
- Bratkowice – 87,3
- Mrowla – 161,6
- Rudna Wielka – 237
- Bzianka – 126,1
- Woliczka – 120,3
- Trzciana – 201,2
- Dąbrowa – 125,0
- Błędowa Zgłobieńska – 107,0.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Największa gęstość zaludnienia występuje w miejscowości Rudna Wielka, natomiast najniższa we wsi Bratkowice.

Na tle pozostałych gmin powiatu rzeszowskiego, pod względem wielkości powierzchni gmina Świlcza zajmuje drugą pozycję po gminie Głogów Małopolski, zajmując około 10% powierzchni całego powiatu. Pod względem gęstości zaludnienia wśród gmin wiejskich powiatu rzeszowskiego zajmuje piątą pozycję.

Poniżej przedstawiono podstawowe dane dotyczące gminy Świlcza na tle powiatu rzeszowskiego (tab.3).

Tab. 3 Gmina Świlcza na tle powiatu rzeszowskiego (źr.: GUS, 2005).

	Pow. [km ²]	Ludność				
		Ogółem	W tym kobiety	W wieku		
				Przedpro- dukcyjnym	Produk- cyjnym	Poproduk- cyjnym
Świlcza	128,0	18 652	9 449	4 497	11 315	2 840
Powiat rzeszowski	1 272,2	172 445	87 658	43 136	102 810	26 499

Pod względem struktury płci sytuacja w gminie jest wyrównana. Na 100 mężczyzn przypada około 100,3 kobiet. Pod względem struktury wieku sytuacja w gminie jest nieco lepsza niż na terenie całego powiatu rzeszowskiego. Na 100 osób w wieku nieprodukcyjnym w gminie Świlcza przypada około 64,8 osób w wieku produkcyjnym, natomiast dla całego powiatu rzeszowskiego wskaźnik ten wynosi 67,7.

2.2 POWIĄZANIA PRZYRODNICZE

Obszar gminy Świlcza jest częścią otwartego systemu przyrodniczego (mapa nr 3). Pod względem fizjograficznym gmina położona jest na Płaskowyżu Kolbuszowskim, w Pradolinie Podkarpackiej, na Pogórzy Rzeszowskim i Strzyżowskim, na strefie kontaktowej Puszczy Sandomierskiej z częścią intensywnie wykorzystywaną rolniczo, na której szczególnie wyraźnie uwidacznia się przenikanie wpływów flory i fauny. Zachowanie i ochrona tych terenów były powodem utworzenia Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który w przyszłości ma być włączony do Parku Krajobrazowego Puszczy Sandomierskiej, w którym obowiązują proekologiczne sposoby gospodarowania.

Obszar ten wchodzi w skład Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” kod PLB180005. Dominującym typem użytkowania ziemi Obszaru są lasy i tereny rolnicze. Zagrożeniami są m. in.: osuszanie terenów podmokłych, regulacja rzek, nieuregulowana gospodarka odpadami i ściekami, fragmentacja ekosystemów rozbudowaną siecią dróg i presja motoryzacji a także zanieczyszczenie wód, powietrza i gleby w wyniku emisji z zakładów przemysłowych miast sąsiadujących z Obszarem, w tym Rzeszowa.

W proponowanej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA północna część gminy Świlcza została zaliczona do obszaru węzłowego o randze krajowej (24K), obejmującego

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

duże kompleksy leśne, mało przekształcone antropogenicznie i stanowiące obszary źródliskowe wielu cieków.

Centralna część gminy Świlcza leży w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów), obejmującego obszar o udokumentowanych i zatwierdzonych zasobach wód wgłębnych dobrej jakości.

Na terenie gminy Świlcza i w jej bezpośrednim sąsiedztwie brak jest wielkich zakładów przemysłowych, które wpływałyby niekorzystnie na stan środowiska przyrodniczego gminy. Natomiast na jakość powietrza atmosferycznego niekorzystny wpływ mają liniowe źródła zanieczyszczeń w postaci drogi krajowej. Stan przypowierzchniowej warstwy atmosfery pogarszają także zanieczyszczenia tranzytowe, szczególnie z ośrodków położonych na głównych kierunkach nawietrzania.

2.3 POWIĄZANIA FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNE

Pod względem funkcjonalno – przestrzennym gmina Świlcza wchodzi w skład aglomeracji rzeszowskiej. Część jej terenów przyległych do Rzeszowa i leżących w sąsiedztwie głównych tras komunikacyjnych o kierunku wschód – zachód podlega postępującym procesom urbanizacji.

Obecnie gmina Świlcza pełni następujące funkcje:

- rolniczą związaną z zasadami produkcji przestrzeni rolniczej,
- wytwórczo – usługową i mieszkaniową w ramach struktury przestrzennej rzeszowskiej aglomeracji miejskiej,

Ośrodkiem ponadlokalnym obsługującym gminę jest miasto Rzeszów.

2.4 POWIĄZANIA KOMUNIKACYJNE

Powiązania komunikacyjne gminy Świlcza z otoczeniem tworzą:

- 1) Układ drogowy:
 - droga krajowa nr 4 (Kraków – Rzeszów – Przemyśl),
 - drogi powiatowe,
 - drogi gminne.
- 2) Układ kolejowy
 - magistrała kolejowa relacji Kraków – Rzeszów – Medyka będący ciągiem transeuropejskiej magistrali kolejowej E30.

2.5 POWIĄZANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Powiązania gminy Świlcza z otoczeniem w zakresie infrastruktury technicznej tworzą:

- 1) Zaopatrzenie w wodę

Na terenie gminy Świlcza brak jest obecnie powiązań z sąsiednimi gminami w zakresie zaopatrzenia w wodę. Woda dostarczana jest z własnych ujęć wód podziemnych zlokalizowanych na obszarze gminy.

- 2) Elektroenergetyka

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Na terenie gminy Świlcza zlokalizowane są fragmenty krajowego systemu zasilania najwyższych napięć. Są to linie 400 kV Widelka – Krosno oraz 220 kV Chmielów – Boguchwała.

Poza tym w części wschodniej gminy biegną linie o napięciu 110 kV stanowiące powiązania między stacjami (GPZ) Boguchwała, Staroniwa, Stalowa Wola. Są to stacje redukcyjne z wysokiego na średnie napięcie, z których zasilane są sieci terenowe w województwie.

3) Gazownictwo

Przez teren gminy Świlcza przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia:

- Gazociąg wysokoprężny 700 mm, relacji Husów – Sędziszów,
- Gazociąg wysokoprężny 700 mm, relacji Jarosław – Sędziszów,
- Gazociąg wysokoprężny 400 mm, relacji Jarosław – Sędziszów,
- Gazociąg wysokoprężny 150 mm, relacji Boguchwała – Rzeszów.

4) Telekomunikacja

Wzdłuż drogi krajowej nr 4 przebiegają magistrale techniczne kabli międzymiastowych relacji Kraków – Rzeszów – Przemyśl. Mają formę kabli miedzianych i światłowodowych ułożonych równolegle z pasem drogowym.

5) Gospodarka ściekowa

Odprowadzanie ścieków z terenu gminy Świlcza odbywa się do dwóch oczyszczalni ścieków:

- gminnej oczyszczalni ścieków w Świlczy – Kamyszynie,
- komunalnej oczyszczalni ścieków w Rzeszowie.

6) Gospodarka odpadami

Gospodarka odpadami na terenie gminy Świlcza prowadzona jest na zasadach przyjętych w gminie tj. zgodnie z uchwałą nr XX/219/2001 z dnia 27.07.2001 r. w sprawie utrzymania czystości i porządku w gminie. Gmina Świlcza nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych. Wszystkie odpady z terenu gminy wywożone są na składowiska odpadów komunalnych w Kozodrzy (gmina Ostrów) oraz w Siegielkach (gmina Krzeszów).

3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJACE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOWBRAZU KULTUROWEGO

3.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA

3.1.1 BUDOWA GEOLOGICZNA

Gmina Świlcza leży na styku dwóch geologicznych jednostek strukturalnych – północnej części Karpat Zachodnich nasuniętych na autochtoniczne utwory miocenyjskie Zapadliska Podkarpackiego. Oceniając grunty stanowiące podłoże budowlane należy stwierdzić, że na terenie gminy Świlcza występują dobre lub średnio korzystne warunki geologiczno – gruntowe do lokalizacji zabudowy. Jedynie w dolinach, w rejonie

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

występowania gruntów organicznych oraz osuwisk i terenów o dużych nachyleniach, warunki geologiczno – gruntowe są niekorzystne.

3.1.2 RZEŻBA TERENU

Na terenie gminy Świlcza występuje zróżnicowanie warunków morfologicznych, które decyduje o dostępności i przydatności terenów dla różnych form zagospodarowania przestrzennego. Najkorzystniejsze warunki pod względem ukształtowania powierzchni występują w obrębie zrównań wierzchowinowych i stoków Pogórza Strzyżowskiego oraz wierzchowiny lessowej Pogórza Rzeszowskiego i wierzchowiny wodnolodowcowej Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Tereny te posiadają stoki o nachyleniu do 12 %. Trudniejsze, ale możliwe do wykorzystania, są fragmenty stoków o nachyleniu około 20 %.

Niekorzystne warunki występują w rejonie Pogórza Strzyżowskiego na terenach objętych procesami osuwiskowymi, na skarpach dolin V-kształtnych w wąwozach lessowych, w dolinach nieckowatych i płaskodennych oraz w podmokłych fragmentach Pradoliny Podkarpackiej.

Rzeźbę terenu Podgórze Rzeszowskiego charakteryzują niewielkie, lecz urokliwe wzniesienia rzędu 210-300 m n.p.m. Najwyższe wzniesienie, w okolicach Trzciany sięga aż 342 m n.p.m. Walory krajobrazowe tej części gminy warunkuje budowa geomorfologiczna w połączeniu z szatą roślinną. Dominuje tam krajobraz wyżynny (z dobrymi punktami widokowymi), lessowy, poprzecinany zadrzewionymi i głębokimi dolinami potoków, zwanych tu „paryjami” bądź „baduniami”, gdzieś niedaleko jeszcze wąwozami. Nieodłącznym akcentem krajobrazu jest flora opisywanych wzniesień i parowców z olchami i wierzbami.

Niemniejsze osobliwości geograficzne – przyrodnicze występują w północnej części gminy. Ta część gminy Świlcza znajduje się już w pasie Rynny (Pradoliny) Podkarpackiej – równoleżnikowego, płaskiego obniżenia szerokości 4-6 km ciągnącego się u podnóża szeroko rozumianych Karpat. Przejście Podgórze Rzeszowskiego w Rynnę Podkarpacką ma kształt „języków” lessowych, nieregularnego brzegu a nawet piaszczysto – lessowych wydm (niewątpliwie wynik erozji pokrywy lessowej z przylegających wzniesień), wpadających w płaskie łąki torfowe. Obniżenie to, średniej wysokości 180-217 m n.p.m., wykorzystała dla swego koryta rzeka Mrowla. Dno Rynny Podkarpackiej wyściela gruba, kilkumetrowa warstwa torfu świadcząca nieodparcie o wodnym, bagnistym charakterze tego obszaru w przeszłości.

Płaskowyż Kolbuszowski to teren płaski, w większości pokryty piaskami i porośnięty bujnymi lasami (iglastymi i mieszanymi).

3.1.3 WARUNKI WODNE

Gmina Świlcza położona jest w dorzeczu rzeki Wisłok. Wody z terenu gminy do Wisłoka odprowadzane są przez rzeki: Mrowla (Czarna), Przyrwa, Mikośka, Lubcza oraz ich dopływy.

Warunki hydrologiczne na terenie gminy określają okresy wezbrań i reżim cieków wodnych. Wezbrania w rzekach związane są z roztopami w marcu i kwietniu oraz letnimi opadami w lipcu i sierpniu.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Większość cieków w północnej części gminy jest zmeliorowana. Przy wysokich stanach wód podtapiane i zalewane są dna dolin powyżej sztucznych przegród tj. nasypów kolejowych i drogowych przecinających doliny, w których przepusty i mosty nie mieszczą wody w czasie wezbrań.

Na terenie gminy Świlcza brak jest naturalnych zbiorników wodnych. Wyrobiska po eksploatacji torfów, w ramach rekultywacji, przeznaczone są pod zbiorniki retencyjne, stawy rybne z dopuszczeniem rekreacji. Tego typu zbiorniki zlokalizowane są:

- 1) na potoku Bratkowickim w Bratkowicach (powierzchnia około 1,80 ha, pojemność około 23 600 m³),
- 2) (w budowie) w dolinie Mrowli w Trzcianie – Dębach – dwa zbiorniki wg programu małej retencji na lata 1996 – 2015 r. o powierzchni I – 3,42 ha i 4,72 ha i pojemności odpowiednio 34,6 i 53,8 m³.
- 3) zbiornik w Mrowli – Otoce utworzony w celu piętrzenia wód do podtopienia wyrobiska po eksploatacji torfów i przywrócenia naturalnych walorów obszaru,
- 4) w Trzcianie – Olszynie – zbiornik po eksploatacji torfu, który został objęty ochroną jako użytek ekologiczny,

Badania czystości wód wykazały, że są to wody I lub II klasy czystości. Szczególnie dobrej jakości są wody cieków wypływających z dużych kompleksów leśnych.

Wody powierzchniowe na terenie gminy Świlcza, podobnie jak w całej Polsce, bardzo często wykorzystywane są jako odbiorniki ścieków, przeważnie nieczyszczonych. Głównymi źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych są tereny zabudowy mieszkaniowej nie objęte kanalizacją sanitarną, zlokalizowane bezpośrednio w sąsiedztwie cieków.

3.1.4 WARUNKI KLIMATYCZNE I STAN ATMOSFERY

Gmina Świlcza leży na pograniczu dwóch krain klimatycznych. Na terenie Kotliny Sandomierskiej klimat kształtują wpływy kontynentalne odznaczające się większymi rocznymi amplitudami temperatur (upalne lata i mroźne zimy) oraz stosunkowo małymi sumami opadów. Na terenie Pogórza wpływ klimatów wyżynnych zaznacza się dużymi dobowymi amplitudami i o wiele niższymi amplitudami rocznymi.

Ogólne cechy klimatu są uzależnione od warunków lokalnych, takich jak rzeźba terenu, warunki hydrologiczne, szata roślinna oraz sposób zagospodarowania terenu. W oparciu o analizę warunków morfologicznych można wyróżnić:

- klimat stref wierzchowinowych – obejmuje tereny najwyżej położone, odkryte narażone w największym stopniu na silne wiatry, charakteryzujące się wysokim nasłonecznieniem;
- klimat strefy stoków – obejmuje tereny o bardzo zróżnicowanych warunkach topoklimatycznych, od nachylenia i ekspozycji stoków uzależnione jest nasłonecznienie oraz długość zalegania pokrywy śniegowej, szronu i rosy;
- klimat strefy dolin rzecznych – obejmujący dolinę Mrowli, odznacza się częstym występowaniem zjawiska inwersji technicznej, zaleganiem mgieł i spływu chłodnych mas powietrza.

W tabeli 4 przedstawiono główne wskaźniki charakteryzujące klimat na terenie gminy Świlcza.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciań

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciań

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Tab.4 Wskaźniki charakteryzujące klimat w gminie Świlcza.

Lp.	Wskaźnik	Wartość
1.	Średnia roczna temperatura	5,5 – 5,8 °C
2.	Średnia temperatura stycznia	2,5 – 3,5 °C
3.	Roczna suma opadów	700 mm
4.	Ilość dni pogodnych	35 - 40
5.	Ilość dni pochmurnych	130,9
6.	Długość zalegania pokrywy śnieżnej	60 – 80 dni

Ze względu na brak wielkich zakładów przemysłowych na terenie gminy Świlcza jakość powietrza atmosferycznego nie jest bardzo zagrożona. Na stan powietrza atmosferycznego w gminie decydujący wpływ mają zanieczyszczenia emitowane z lokalnych kotłowni i palenisk domowych oraz pochodzące ze źródeł liniowych (drogi krajowej). Aktualnie ilość emitowanych zanieczyszczeń ulega zmniejszeniu dzięki przeprowadzanym modernizacjom lokalnych kotłowni w instytucjach i zakładach przemysłowo – usługowych.

Nie bez znaczenia jednak pozostają zanieczyszczenia tzw. tranzytowe przenoszone na teren gminy głównymi ciągami nawietrzającymi. Są to zanieczyszczenia powstające w Rzeszowie, Dębicy i Ropczycach.

Ogólnie stan powietrza atmosferycznego na terenie gminy Świlcza jest zadowalający i w żadnym miejscu nie są przekroczone dopuszczalne normy.

3.1.5 SZATA ROŚLINNA I ŚWIAT ZWIERZĘCY

Obszar gminy charakteryzuje się dominacją nieleśnych zbiorowisk antropogenicznych – pól i półnaturalnych – częściowo wykorzystywanych przez człowieka - łąk i pastwisk. Łącznie zajmują one około 74% powierzchni gminy. Zachodzące zmiany gospodarcze, melioracja oraz procesy urbanizacyjne powodują gwałtowne zmiany w zespołach łąkowych.

Około 26% powierzchni gminy zajmują lasy, z których większość zgrupowana jest w północno – zachodniej części gminy, na terenie Płaskowyżu Kolbuszowskiego. Wśród drzewostanu zdecydowanie przeważają sosny z domieszką dębu, grabu, jodły, buka i brzozy. Tworzą one typ zbiorowiskowy określany jako zespół kontynentalnego boru mieszanego.

Drugim obszarem geobotanicznym jest Podokrąg Pogórza Lessowego. Na tym terenie powierzchnia lasów jest bardzo niewielka i stanowi zaledwie 3%. Podstawowym typem siedliskowym jest bór mieszany i świeży.

Lasy Państwowe na terenie gminy Świlcza podlegają pod zarząd Nadleśnictwa Głogów Małopolski. Gospodarowanie w nich jest prowadzone w oparciu o Plan Urządzania Lasu. Część powierzchni leśnej została uznana za lasy ochronne o drzewostanach uszkodzonych na skutek działania przemysłu. Wśród nich wydzielono dwa typy:

- lasy wodochronne,
- lasy chroniące środowisko przyrodnicze.

Lasy prywatne są przeważnie monokulturowe – bory sosnowe. Oprócz lasów występuje także wiele pojedynczych, wartościowych drzew lub grup drzew.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Pod względem zoograficznym gmina Świlcza położona jest na pograniczu dwóch krain:

- Beskidu Wschodniego,
- Niziny Sandomierskiej.

Znaczne powierzchnie leśne w gminie Świlcza sprzyjają występowaniu bogatego świata zwierząt, w tym gatunki fauny i awifauny prawnie chronione.

3.2 OBSZARY I OBIEKTY PRZYRODNICZE OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

3.2.1 OBSZARY LEŚNE

Grunty leśne, w tym także lasy ochronne, stosownie do zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa podlegają rygorom dotyczącym gospodarki leśnej oraz ograniczeniom dotyczącym przeznaczenia na cele nieleśne. Gospodarowanie w tych lasach powinno odbywać się zgodnie z planem urządzania lasów (w lasach stanowiących własność skarbu państwa) i uproszczonym planem urządzania lasów (w lasach niepaństwowych).

3.2.2 OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Na terenie gminy Świlcza znajduje się Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu, powołany na mocy rozporządzenia Wojewody Rzeszowskiego nr 35/92 z dnia 14.07.1992 r. Utworzono go w celu ochrony najwartościowszych, pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, terenów pokrytych zwartymi kompleksami leśnymi, stanowiącymi pozostałość po Puszczy Sandomierskiej. Zagospodarowanie tych terenów powinno zapewniać stan równowagi ekologicznej. Na tych terenach nie należy lokalizować inwestycji i przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na stan środowiska przyrodniczego, wymagających stosowania dużych ilości środków ochrony roślin i odprowadzających ścieki do wód powierzchniowych.

Na tym terenie zakazuje się także dokonywania zmian stosunków wodnych ograniczających potencjał ekologiczny środowiska oraz niszczenia zadrzewień, zakrzewień śródpolnych i śródłukowych, nadrzecznych i przydrożnych. Ponadto zakazane jest lokalizowanie linii energetycznych o napięciu powyżej 110 kV, międzyregionalnych ciągów komunikacyjnych oraz ferm hodowlanych – bezściółowych.

Ponadto na omawianym terenie należy ograniczyć eksploatację surowców mineralnych do skali nie wywołującej degradacji krajobrazu i zubożenia stosunków wodnych. Należy również ograniczyć rozpraszanie zabudowy.

W celu utrzymania walorów przyrodniczych i krajobrazowych należy szczególną dbałością objąć rozwiązania architektoniczne, w zakresie wkomponowania nowych obiektów w otoczenie i krajobraz oraz prowadzenie ekologicznej gospodarki rolnej i leśnej.

3.2.3 REZERWATY PRZYRODY

Na terenie gminy Świlcza znajduje się fragment rezerwatu przyrody „Zabłocie”, który został utworzony na mocy rozporządzenia Wojewody Podkarpackiego nr 75/99 z dnia 12.10.1999 roku. Rezerwat zajmuje powierzchnię około 539,81 ha i położony jest w

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

większości na terenie gminy Kolbuszowa. W gminie Świlcza znajdują się jedynie jego południowe skrawki. Ochroną objęte są stanowiska lęgowe rzadkiej awifauny, kompleks stawów rybnych wraz z obrzeżami i pasem lasu w okolicy Porąb Kupieńskich. Żyją tutaj: bocian czarny, błotniak stawowy, bekas kszczyka, brzęczki, orlik krzykliwy, trzmielojad, kureczka nakrapiana, perkoz rdzawoszyjny, dzierzba, wiele gatunków kaczek i inne. Obszar ten bogaty jest również w roślinność wodną, np. grzybień biały, pióropusznik biały, mieczyk dachówkowaty.

Projekt docelowej sieci rezerwatów przewiduje utworzenie na terenie gminy Świlcza rezerwatu „Czekaj” położonego na południe od Bratkowic. Projektowany rezerwat będzie zajmował powierzchnię około 132,4 ha. Celem ochrony będą zbiorowiska leśne o charakterystycznym drzewostanie.

3.2.4 POMNIKI PRZYRODY

Na terenie gminy Świlcza ochrona pomnikową objęto 72 drzewa i jedno stanowisko paproci – długosza królewskiego, zarejestrowanych jako pomniki przyrody żywej. Ochronie podlegają 4 pojedyncze drzewa, 3 grupy drzew oraz aleja 55 lip drobnolistnych w Rudnej Wielkiej. Większość pomników przyrody występuje w parkach podworskich. Drzewa objęte ochroną pomnikową wymagają zabiegów konserwatorskich. W tabeli 5 przedstawiono wykaz pomników przyrody żywej zlokalizowanych na terenie gminy Świlcza.

Tab.5 Pomniki przyrody żywej w gminie Świlcza.

Lp.	Numer z rejestru pomników przyrody	Miejscowość	Opis obiektu	Numer decyzji zatwierdzającej
1	27	ŚWILCZA	DĄB SZYPUŁKOWY	Ln.11/1/P/76/55 z 12.03.1955r.
2	31	BRATKOWICE	3 DĘBY SZYPUŁKOWE	Ln.11/1/P/86/55 z 12.03.1955r.
3	33	RUDNA WIELKA	4 DĘBY SZYPUŁKOWE	Ln.11/1/P/89/55 z 12.03.1955r.
4	34		ALEJA 55 LIP DROBNOLISTNYCH	Ln.11/1/P/90/55 z 12.03.1955r.
5	40	MROWLA	DĄB SZYPUŁKOWY	RR VI-11/1/P/100/59 Nr 100 z 2.03.1959r.
6	58	BRATKOWICE	STANOWISKO PIÓROPUSZNIKA STRUSIEGO	RL VI-11/1/P/178/66 Nr 14 z 14.03.1966r.
7	121	TRZCIANA	DĄB SZYPUŁKOWY	RLS VI-7140-5/79 z 9.01.1979r.
8	168	DĄBROWA	DĄB SZYPUŁKOWY	RLS VI-7140-9/82 z 23.01.1982r.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

9	231	BRATKOWICE	DĄB SZYPUŁKOWY	Zarz. Nr 17/89 Wojewody Rzeszowskiego z 27.06.1989r.
---	-----	------------	-------------------	---

Na podstawie obserwacji terenowych wykonanych przy opracowaniu „Programu ochrony przyrody w Nadleśnictwie Głogów Małopolski” nie stwierdzono w terenie stanowiska długosza królewskiego. W związku z tym należy rozważyć celowość utrzymania ochrony pomnikowej na tym stanowisku.

3.2.5 UŻYTKI EKOLOGICZNE

W gminie Świlcza znajduje się jeden użytek ekologiczny ustanowiony przez Radę Gminy uchwałą nr XX/218/2001 z dnia 27.07.2001 r. obejmuje on zbiornik wodny Trzciana Olszyny wraz z przyległymi terenami. Łączna powierzchnia użytku wynosi około 30,5 ha.

3.3 SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH W GMINIE

Według Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – POLSKA północne fragmenty gminy Świlcza zostały zaliczone do Leżajskiego Obszaru Węzłowego 24K o randze krajowej. W obszarze tym funkcję biocentrum pełni rezerwat „Zabłocie” opisany wyżej. Obszary węzłowe łączą korytarze i ciągi ekologiczne umożliwiające migrację gatunków flory i fauny, ukierunkowujące przepływ materii i informacji biotycznej.

W projekcie „Planu Zagospodarowania Województwa Podkarpackiego” Pradolina Podkarpacka została włączona do systemu korytarzy ekologicznych o randze regionalnej. Na terenie gminy Świlcza, pradolina jest wykorzystywana przez rzekę Mrowlę. Występują tutaj zbiorowiska torfowiskowe oraz bagienne o bogatym i różnorodnym składzie gatunkowym roślinności – około 500 gatunków.

Jednak prowadzona w przeszłości niekontrolowana i rabunkowa eksploatacja torfów doprowadziła do powstania wyrobisk poeksploatacyjnych niezrekultywowanych. Także prace melioracyjne polegające głównie na obniżeniu poziomu wód gruntowych doprowadziły do postępującej degradacji środowiska naturalnego, rozpoczęciu procesu murszowego, któremu uległa powierzchniowa warstwa gleb torfowych.

W celu przywrócenia naturalnych warunków środowiska przyrodniczego podjęto prace rekultywacyjne w czterech wydzielonych kompleksach łąk, mokradeł i zbiorników poeksploatacyjnych polegające na:

- w kompleksie Trzciana Dyndy utworzeniu w oparciu o wyrobiska dwóch zbiorników retencyjnych, które będą spiętrzać wody pobrane z Mrowli, dzięki czemu podniesie się poziom wód gruntowych; pozyskany w trakcie budowy torf nadaje się do wykorzystania w rolnictwie;
- utworzenie użytku ekologicznego w kompleksie Trzciana – Olszyny, obejmującego zbiornik w wyrobisku po eksploatacji torfu i otaczający teren.

W celu udostępnienia ciekawego i unikalnego pod względem przyrodniczym obszaru dla celów dydaktyczno – naukowych zaprojektowano ścieżkę edukacyjno – przyrodniczą „Trzciana – Olszyny”. Trasa ma długość 5 km i składa się z dużej i małej pętli. Wyznaczono

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

łącznie 18 przystanków z tablicami opisowymi, wieże i podwyższenia obserwacyjne, kładki nad terenami zabagnionymi oraz pomosty nad rzeką Mrowłą. Wzdłuż trasy można spotkać rzadkie rośliny chronione takie jak barwnik pospolity, storczyk szerokolistny, śnieżyczka przebiśnieg i pióropusznik strusi. Ponadto można prowadzić obserwacje ptactwa wodno – błotnego oraz drapieżników.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania korytarzy ekologicznych należy dążyć do poprawy czystości wód, utrzymania nadbrzeżnych terenów otwartych oraz naturalnej zieleni wzdłuż koryt rzek.

Dla zapewnienia spójności systemu przyrodniczego na obszarze gminy proponuje się wprowadzenie ekologicznego aktywnego systemu przestrzennego. Jego podstawę stanowią doliny rzeczne, obejmujące aktywne biologicznie systemy wodne, łąkowe i torfowiskowe tworzące korytarze ekologiczne. W celu zapewnienia ich prawidłowego funkcjonowania należy dążyć do:

- utrzymania biologicznej odbudowy koryt cieków oraz związanych z nimi biologicznie czynnych terenów otwartych (łąk, łągów, zieleni nieurządzonej i terenów rolnych),
- zakazu wznoszenia ogrodzeń utrudniających dzikim zwierzętom dostęp do wody,
- niedopuszczenia w dolinach cieków przylegających lub przebiegających przez tereny zabudowane do sytuowania obiektów budowlanych i urządzeń bez zachowania odległości od brzegów zapewniających swobodny przepływ mas powietrza,
- utrwalenie proekologicznego priorytetu przy zmianach sposobu zagospodarowania terenów położonych na zdegradowanych odcinkach korytarzy ekologicznych i niedopuszczenie do utrwalenia zainwestowania uniemożliwiającego pełnienie biologicznych funkcji przez te tereny.

3.4 ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

3.4.1 PRZYRODNICZE UWARUNKOWANIA ROLNICTWA

Na terenie gminy Świlcza przeważają gleby zaliczane do II i III klasy bonitacyjnej (w części centralnej i południowej). W obniżeniach terenu występują czarne ziemie deluwialne o odczynie lekko kwaśnym i dużej zasobności w składniki pokarmowe przyswajalne przez rośliny. Część stoków Pogórza Strzyżowskiego objęta jest procesami osuwiskowymi, a zalegające tam gleby ulegają rujnacji i nie nadają się do rolniczego wykorzystania.

Czynnikiem obniżającym jakość gleb w gminie Świlcza jest ich wysokie zakwaszenie. Prawie 90% gleb zaliczana jest do kwaśnych i bardzo kwaśnych wymagających wapnowania w celu neutralizacji kwaśnego odczynu.

Ponadto około 90% gruntów rolnych posiada dobre walory zdrowotne (wyłączając grunty przy drogach) i mogą być przeznaczone do produkcji zdrowej żywności.

Obszar gminy Świlcza zalicza się do czterech regionów glebowo – rolniczych:

- rejon Bratkowicko – Klęczański – obejmuje północną część gminy, w której dominują gleby brunatne wylugowane i kwaśne,

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- region Niwisko – Rakszawski – najniższe partie Płaskowyżu Kolbuszowskiego, przeważają gleby zaliczane do IV i V klasy bonitacyjnej, z reguły ubogie w przyswajalne dla roślin składniki pokarmowe,
- region Pradoliny Podkarpackiej – dominują gleby brunatne wyługowane, a w dolinie Mrowli występują gleby brunatne, czarnoziemy, torfy i gleby murszowe, wykazują się dobrym i średnim stopniem kultury,
- region Pogórza Rzeszowskiego – południowa część, występują gleby brunatne, wyługowane powstałe z lessów i utworów lessopodobnych, zaliczane do II i III klasy bonitacyjnej.

Wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej uwzględniający środowisko przyrodnicze, warunki klimatyczne i wodne opracowany przez JUNG w Puławach w przypadku gminy Świlcza wynosi 84,9. Jest on znacznie wyższy niż średnia dla dawnego województwa rzeszowskiego – 72,4. Wysoki wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje na dużą przydatność gleb dla produkcji rolnej. Wykorzystanie tych walorów dla prowadzenia intensywnej produkcji rolnej stanowić będzie o głównej funkcji gminy w strukturze funkcjonalno – przestrzennej aglomeracji rzeszowskiej. Gmina Świlcza może stanowić zaplecze surowcowe dla zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego.

3.4.2 PRODUKCJA ROLNA, STRUKTURA AGRARNA

W gminie Świlcza jest 4685 indywidualnych gospodarstw rolnych, z czego jedynie 2218 posiada powierzchnię użytków rolnych większą od 1 ha (por. tab.6).

Tab.6 Liczba i powierzchni gospodarstw indywidualnych w powiecie rzeszowski (źr.: GUS, 2005).

Zatem w gminie dominują przede wszystkim gospodarstwa małoobszarowe, które uniemożliwiają utrzymanie się rolnikom tylko z pracy w gospodarstwie rolnym. Niewielkie powierzchnie utrudniają także efektywne gospodarowanie przynoszące pozytywne wyniki ekonomiczne.

Wielkość i struktura gospodarstw oraz rodzaj produkcji rolnej w gminie Świlcza nie odbiega od sytuacji w innych gminach położonych w pobliżu dużych ośrodków miejskich.

W tabeli 7 przedstawiono systematykę gospodarstw indywidualnych wg powierzchni użytków.

Tab.7 Gospodarstwa indywidualne wg powierzchni użytków (źr.: US Rzeszów, 2003).

Grupy obszarowe	Liczba gospodarstw	Powierzchnia [ha]		
		Ogólna	Użytków rolnych	Lasów i gruntów leśnych
Do 1 ha	2467	1409	1159	10
1 – 5	2109	4647	4223	52
5 – 10	82	688	529	10
10 – 15	11	127	123	-
Ponad 15 ha	16	872	853	6

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Razem	4685	7743	6887	78
-------	------	------	------	----

O dużej skali rozdrobnienia świadczy fakt, że około 97% gospodarstw mieści się w obrębie grup obszarowych do 5 ha. Natomiast pozostałe gospodarstwa o większej powierzchni stanowią zaledwie 3%.

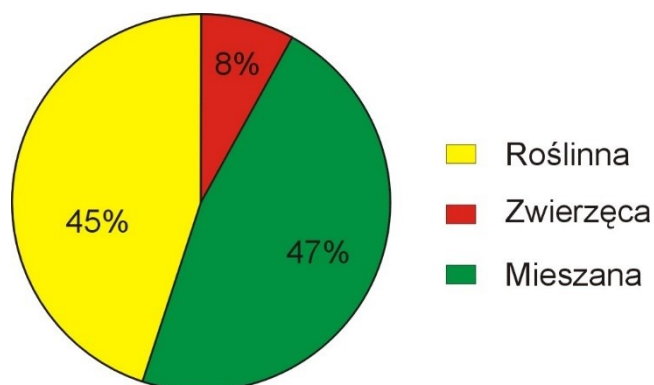
W latach 1945 – 1999 przeprowadzono kompleksowe scalanie gospodarstw rolnych tylko w jednej wsi na terenie gminy Świlcza – w Błędowej Zgłobieńskiej. W pozostałych wsiach dokonano scaleń tylko na potrzeby tworzonych Spółdzielni Produkcyjnych i dawnego PGR w Bratkowicach.

Wszystkie grunty w pozostałych wsiach są rozdrobnione na działki kilku arowe, o wydłużonym kształcie i szerokości od 8 do 25 m. Niestety na terenie gminy nadal obserwuje się proces dalszego podziału i rozdrabniania gruntów.

Na terenie gminy Świlcza istnieją dogodne warunki do stworzenia gospodarstwa rybackiego z hodowlą ryb karpiowatych i łososiowatych w dolinie rzeki Mrowla.

Wysoki udział gruntów ornych w ogólnej powierzchni użytków stwarza dobre warunki do wysokiej produktywności w gminie Świlcza. Kierunki produkcji rolnej określa struktura zasiewów i obsada inwentarza. Gospodarstwa indywidualne na terenie gminy Świlcza prowadzą w większości produkcję mieszaną oraz roślinną, a jedynie 8% gospodarstw zajmuje się wyłącznie hodowlą zwierząt (por. ryc. 1).

Ryc. 1 Kierunki produkcji w gospodarstwach rolnych w gminie Świlcza (źr.: opr. własne na podst. GUS, 2005).

W produkcji roślinnej dominuje uprawa roślin mało pracochłonnych, w tym zwłaszcza zboża, których powierzchnia zasiewów stanowi około 66% wszystkich upraw oraz ziemniaki – około 20%. W tabeli 8 przedstawiono powierzchnię zasiewów głównych ziemiopłodów w gminie Świlcza.

Tab.8 Powierzchnia zasiewów w gminie Świlcza (źr.: US Rzeszów, 2003).

Rodzaj zasiewu	Powierzchnia	
	W ha	W %
Zboża ogółem	2172	66,5
Strączkowe jadalne na ziarno	1	0,0
Ziemniaki	665	20,4
Buraki cukrowe	239	7,3

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Rzepak i rzepik	39	1,2
Pastewne	52	1,6
Warzywa	74	2,3
Pozostałe	25	0,8
Razem	3267	100

W gminie Świlcza uzyskiwane są stosunkowo wysokie plony z głównych ziemiopłodów tj. około 33 q/ha zbóż i około 180 q/ha ziemniaków.

Wśród produkcji zwierzęcej dominuje chów drobiu, bydła, trzody chlewnej i królików. W tabeli 9 przedstawiono pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie Świlcza.

Tab. 9 Pogłowie zwierząt w gminie Świlcza (źr.: US Rzeszów, 2003).

Wyszczególnienie	Ilość sztuk
Bydło	914
Trzoda chlewna	2138
Owce	34
Kozy	261
Konie	171
Króliki	1717
Drób	53 252
Pnie pszczele	230
Pozostałe zwierzęta futerkowe	166

W gminie Świlcza jest niekorzystna struktura przygotowania zawodowego rolników. Tylko około 3% rolników posiada wykształcenie wyższe, 1% policealne, 17% posiada wykształcenie średnie zawodowe, a 27% zasadnicze zawodowe. Natomiast większość – bo około 48% posiada jedynie wykształcenie podstawowe. Taka struktura wykształcenia utrudnia racjonalizację produkcji rolniczej, adaptację do warunków gospodarki rynkowej, reorientację zawodową i podejmowanie inicjatyw gospodarczych.

Gospodarstwa rolne w gminie Świlcza dysponują około 1172 ciągnikami, 45 samochodami ciężarowymi oraz 21 kombajnami zbożowymi, 6 ziemniaczanymi i 7 buraczanymi.

3.4.3 ZBYT PRODUKCJI ROLNICZEJ I PRZEMYSŁ PRZETWÓRCZY

W gminie Świlcza istnieją tradycje rozwiniętej uprawy owoców jagodowych i warzyw. Rolnicy uczestniczyli w szkoleniach zorganizowanych przez Ośrodek Doradztwa Rolniczego, przedstawicieli przemysłu przetwórczego (Alima, Hortex) i Cukrownię w Ropczycach. Były to pozytywne przejawy rozwoju produkcji owoców i warzyw na szeroką skalę. W gminie znajdowały się punkty skupu kilku zakładów przetwórczych odbierające plody rolne. Stanowiło to poważne źródło utrzymania dla ludności wiejskiej i stanowiło pozytywny czynnik rozwoju gminy. Jednak na skutek utraty rynku zbytu obecnie zostały zlikwidowane plantacje o dużych powierzchniach.

Obecnie kontraktację i skup buraków cukrowych prowadzi Cukrownia Ropczyce S.A.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Na terenie gminy brak jest punktów skupu zboża, a znajdujące się dwa młyny – w Trzcianie i przyległej do gminy Przybyszówce – skupują tylko jego małe ilości.

Rolnicy napotykają także trudności ze zbytem innych płodów rolnych. Szczególnie brakuje skupu żywca wołowego i wieprzowego. Najbliższe punkty skupu znajdują się we wsiach: Zgłobień, Góra Ropczycka, Olchowa oraz w Rzeszowie.

Na terenie gminy znajdują się trzy masarnie- dwie w Mrowli oraz jedna w Rudnej Wielkiej.

Odbiorca mleka z terenu gminy Świlcza jest Rzeszowska Spółdzielnia Mleczarska RESMLECZ w Trzebowniku. Jednak z uwagi na bardzo niską cenę mleka jego sprzedaż co roku maleje.

Oceniając poziom rozwoju rolnictwa w gminie Świlcza można wskazać jego mocne i słabe strony.

Silną stroną są przede wszystkim przyrodnicze uwarunkowania jego rozwoju tj.:

- dogodne położenie gruntów pod uprawę,
- dobre cechy ekologiczne płodów rolnych wynikające z czystego środowiska,
- korzystne warunki glebowo – klimatyczne umożliwiające uzyskiwanie wysokich plonów,
- dążenie do zapobiegania czynnikom obniżającym jakość gleby,

a także potencjalne możliwości stworzenia dużych gospodarstw.

Natomiast jako słabe cechy rolnictwa należy wskazać duże rozdrobnienie gospodarstw, niski stopień mechanizacji prac oraz małą specjalizację produkcji rolniczej. Ponadto pewnym zagrożeniem jest przywiązanie do tradycyjnych form gospodarowania na wsi oraz spadek opłacalności produkcji rolnej.

Szanse w rozwoju rolnictwa należy upatrywać przede wszystkim w możliwościach uzyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych np. unii Europejskiej do produkcji upraw ekologicznych oraz w tworzeniu spółek pracowniczych wśród rolników.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

4.1 ZARYS HISTORII GMINY

Pierwsze informacje źródłowe na temat terenów składających się na obszar dzisiejszej gminy Świlcza pochodzą z XIV w. Osadnictwo jednak na tym terenie rozwinęło się znacznie wcześniej. Sprzyjały temu zarówno dobre warunki glebowe jak i przebiegający przez te tereny szlak komunikacyjno-handlowy między Polską a Rosją. Bliskie sąsiedztwo granicy ruskiej wpłynęło na utworzenie na terenie obecnej gminy systemu warownego, broniącego granic państwa od wschodu (w okolicach dzisiejszej Dąbrowy i Trzciany istniały warownie tzw. stróże). Przebiegający w X – XIV w. z zachodu na wschód handlowy szlak puszczański był prawie identyczny z istniejącą dziś drogą nr 4.

Wzrost osadnictwa nastąpił po przesunięciu się granicy państwa na wschód, tj. po zajęciu Rusi Halicko-Włodzimierskiej przez Kazimierza Wielkiego w 1340 r. Dominowała własność rycerska i królewska. Najprawdopodobniej w XIV i XV w. wsie w większości były

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

lokowane na prawie niemieckim, lub przenoszone na nie z prawa polskiego. W XVII w. zmiany własnościowe zmierzały do koncentracji majątków, przy jednocześnie licznych zmianach właścicieli. Przygraniczne położenie obszaru wymuszało na właścicielach tworzenie systemów obronnych, w tym ufortyfikowania Świlczy (kościół w Świlczy położony na wzniesieniu miał być otoczony wałem, posiadać basztę obronną). Najazdy szwedzki i siedmiogrodzki (w latach 1655-1660) doprowadziły do ruiny gospodarczej tego terenu; zła sytuacja gospodarcza w chwili włączenia tych ziem do monarchii austriackiej w wyniku rozbiorów Polski doprowadziła do kryzysu ekonomicznego. Złą sytuację gospodarczą poprawiło otwarcie w połowie XIX w. linii kolejowej relacji Kraków-Lwów, przebiegającej przez Trzcianę, Świlczę i Rudną Wielką.

W 1934 roku, rozporządzeniem ministra spraw wewnętrznych (z dn. 14 lipca) utworzono w powiecie rzeszowskim 11 gmin wiejskich. Jedną z nich była gmina Świlcza, w skład której weszły: Bratkowice, Bzianka, Dąbrowa, Mrowla, Pogwizdów Nowy, Przybyszówka, Rudna Mała, Rudna Wielka, Świlcza, Trzciań i Woliczka. Świlcza była największą gminą powiatu. Jej obszar wynosił wówczas 140,4 km² i był zasiedlony przez 14 843 mieszkańców (3 155 budynków mieszkalnych). Gmina była na tyle rozległa i ludna, iż pod koniec lat 30-tych XX wieku snuto plany podzielenia jej na część południową z siedzibą w Mrowli i część północną z siedzibą w Świlczy. Wybuch wojny udaremnił te zamiary. Pierwszy okres funkcjonowania gminy Świlcza zakończył się w 1954 r. w wyniku reformy administracyjnej – powstanie gromad.

W roku 1973 (w wyniku kolejnych zmian administracyjnych) przywrócono gminę z siedzibą w Świlczy. Obecną gminę Świlcza tworzy 9 miejscowości: Bratkowice, Bzianka, Dąbrowa, Mrowla, Rudna Wielka, Świlcza, Trzciań i Woliczka.

Historia powstania wsi:

- Błędowa Zgłobieńska – istniała już w XV w.,
- Bratkowice – została zlokalizowana w XIV w. przez króla Kazimierza Wielkiego,
- Bzianka – powstała w XIV w.,
- Dąbrowa – pierwsze wzmianki o Dąbrowie wiążą się z rodziną Sopichowskich (XVI w.),
- Mrowla – prawdopodobnie XIII w.,
- Rudna Wielka – powstała w XIV w.,
- Świlcza – pierwsze wzmianki z XIV w. jej pierwotna nazwa brzmiała Swińcza. Od początku swego istnienia Świlcza związana była z Rzeszowem. Należała do rozległych dóbr Jana Pakosława - pierwszego pana na Rzeszowie, po nim (XV – XVI w.) do kolejnych jego sukcesorów.
- Trzciań – początek XV w.,
- Woliczka – została zasiedlona przed 1444 r. osadnikami ze Świlczy.

4.2 ZASOBY ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) wyznacza następujące formy ochrony:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciań

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciań

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Ustawa obliguje, by w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględniać w szczególności ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia oraz innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków. Ustalenia dotyczące ochrony konserwatorskiej w studium powinny ustalać, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązywać będą określone ustaleniami planu miejscowego ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Zasoby środowiska kulturowego w gminie Świlcza przedstawiono na mapie nr 4.

4.2.1 OBIEKTY I ZESPOŁY WPISANE DO REJESTRU ZABYTEKÓW

Zabytki o najwyższych walorach kulturowych i historycznych zostały ujęte w wojewódzkim rejestrze zabytków. Na terenie gminy Świlcza są to:

- 1) pozostałości zespołu dworskiego w Bratkowicach z parkiem i kapliczką z 1 poł. XIX w. nr wpisu A-982 z dnia 4 października 1976 r. (park przekształcony pocz. XX w. i w latach 60 XX w.);
- 2) zespół dworsko-parkowy w Dąbrowie (dwór z 3 ćw. XIX, park z pocz. XIX w.) wpisane pod nr dwór A-977 z 4 października 1976 r. i park A-978 z 4 października 1976 r. ;
- 3) zespół parkowo-dworski w Rudnej Wielkiej z 1 poł. XIX w, w skład którego wchodzi: dwór, oficyna, obora, chlewnia, spichlerz, park) nr wpisu A-1230 z 10 maja 1991 r.;
- 4) zespół kościoła parafialnego w Trzcianie p.w. Św. Wawrzyńca i MB. Niepokalanie Poczętej (parafia rzymsko-katolicka, kościół mur. Z 1898 r.) nr A-1128 z 20 grudnia 1982 r.;
- 5) zespół dworski w Trzcianie, w skład którego wchodzi: dwór, czworak, owczarnia, dwa spichlerze, park (dwór i park z 1 poł. XIX w.) nr A-980 z 4 października 1988 r.
- 6) kaplica z 1899 r p.w.MB.Różańcowej zw. Długoszów w Dąbrowie – nr A – 251 z 9.05.2008r

OBIEKTY WPISANE DO EWIDENCJI ZABYTEKÓW

W ewidencji zabytków architektury i budownictwa znajdują się podane niżej obiekty na terenie gminy Świlcza. Poniższy wykaz uwzględnia również obiekty wskazane do objęcia ochroną poprzez wpisanie ich do gminnej ewidencji zabytków.

Błędowa Zglobieńska:

- szkoła, ok. 1900 r. , murowana

Bratkowice:

- Kapliczka p.w. NMP Niepokalanie Poczętej z 1895 r. murowana
- kapliczka mur. ok. 1935 r. obok nr 28
- kapliczka mur. z 1890 r. obok nr 36
- kapliczka mur. ok. 1850 obok nr 84

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciańska

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciańska

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- kapliczka mur. z 1937 r. obok nr 120
- kapliczka mur. z 1919 r. obok nr 138
- kapliczka mur. z pocz. XX w. obok nr 285
- kapliczka mur. z 1891 r. obok nr 308
- kapliczka mur. z 1930 r. obok nr 548
- kapliczka mur. ok. 1915 r. obok nr 581
- kapliczka mur. 1850/1930 obok nr 640
- kapliczka mur. z 1937 r. obok nr 638
- kapliczka mur. z 1902 r. obok nr 720
- kapliczka mur. z 1900 r. obok nr 722
- kapliczka mur. z 1934 r.
- kapliczka mur. z 4 ćw. XIX w.
- kapliczka mur. z 1915 r.
- krzyż z kapliczką szafkową drewn. z k. XIX w. przy przystanku PKS
- Krzyż „Grunwaldzki” mur.-żel. z 1911 r. obok nr 364
- krzyż mur.-drewn. XIX/XX w. obok Domu Nauczyciela
- zagroda drewn. z 1920 r. nr 399 (dom, stajnia, stodoła)
- willa drewn. z 1932 r. przy szkole
- dom drewn. z 1909 r. nr 59
- dom drewn. XIX/XX w. Nr 148
- dom drewn. ok. 1925 nr 324
- dom drewn. z 1927 r. nr 346
- dom drewn. z 1888 r. nr 455
- kapliczka z 1895 r. obok domu nr 350
- leśniczówka, lata 30-te XX w., nr 739
- dom drewn., lata 20-te XX w., nr 310
- dom drewn. lata 20-te XX w., nr 325
- dom drewn., lata 20-te XX w., nr 382
- stodoła drewn., 1 ćw. XX w., nr 174
- kuźnia drewn., 1 ćw. XX w., nr 174

Bzianka:

- kapliczka mur. z 1843 r. obok nr 5
- kapliczka mur. z 1904 r. obok nr 52
- kapliczka mur. z pocz. XX w. na granicy wsi z Przybyszówką
- pozostałości zespołu folwarcznego (lipa, pozostałości stawu, kamienna figura Św. Jana Nepomucena z 1743 r.)
- szkoła mur. ok. 1910 r.
- dom drewn. ok. 1920 nr 84
- dom drewn. ok. 1920 nr 86
- dom drewn. ok. 1880 r. nr 96

Dąbrowa:

- kapliczka mur. z 1899 r. obok nr 25
- kapliczka mur. z figura Św. Floriana
- dom drewn. z 1912 r. nr 145

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- dom drewn. z 1921 r. nr 175
- dom drewn. z 1910 r. nr 176
- kapliczka św. Jana Nepomucena z XVIII w. przy skrzyżowaniu z drogą E-4
- dom drewn., 1 ćw. XX w., nr 141
- dom drewn., 1 ćw. XX w., nr 177
- dom drewn., 1 ćw. XX w., nr 179
- dom drewn., 1 ćw. XX w., nr 180
- dom drewn., 1 ćw. XX w., nr 184
- dom drewn., 1 ćw. XX w., nr 187

Mrowla:

- zespół kościelny z k. XIX w. (kościół mur., ogrodzenie bet.-żel., kapliczka mur. w narożu ogrodzenia z figurą Św. Jana Kantego, kapliczka mur. w narożu ogrodzenia z figurą Św. Piotra, kam. popiersie mężczyzny w ogrodzeniu, mur. żel. brama i figurki w ogrodzeniu)
- kaplica grobowa Dolińskich mur. z 4 ćw. XIX w. na cmentarzu
- kapliczka mur. ok. 1910 r. obok nr 158
- pozostałości parku dworskiego z 1 poł. XIX w.
- dom drewn. ok. 1928 nr 207
- kapliczka mur. z 1867 r. obok domu nr 25a
- kapliczka św. Jana Nepomucena drewn. (figura z XIX w., kapliczka z XX w.) w. przy moście
- krzyż kam. z 1882 r. na granicy Mrowli i Bratkowic
- dom drewn., lata 30-te XX w., nr 187
-

Rudna Wielka:

- kapliczka mur. ok. 1900 r. na skrzyżowaniu dróg przed wsią
- kapliczka mur. ok. 1900 r. obok nr 115
- krzyż mur. z 1921 r., naprzeciw domu 295
- kapliczka mur. z 1894/1895 obok domu nr 200
- krzyż mur. z 1984 r., w polach za domem nr 268
- dom drewn., lata 20-te XX w., nr 86
- dom drewn., lata 20-te XX w., nr 127
- dom drewn., lata 20-te XX w., nr 131
- dom drewn., lata 20-te XX w., nr 135
- dom drewn., lata 20-te XX w., nr 286
- dom drewn., lata 20-te XX w., nr 195

Świlcza:

- zespół kościoła parafialnego mur. rozp. 1939 r. zakończ. 1959 r. (kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP, plebania, wikarówka)
- kaplica grobowa Krupnickich i Kirchnerów mur. pocz. XX w. na cmentarzu
- kapliczka mur. l. 30-te XX w. obok nr 383
- karczma drewn. z pocz. XX w. obok nr 344
- sklep i dom drewn. z 1930 r. nr 340
- dom drewn. z 1920 r. nr 183

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- dom drewn. z 1899 r. nr 591
- dom drewn. z 1890 r. nr 594
- dom drewn. z 1880 r. nr 600
- dom drewn. z 1900 r. nr 612
- dom drewn. ok. 1880 r. nr 626
- kuźnia drewn. z pocz. XX obok mostu

Trzciana:

- kaplica grobowa Christianach mur. z 1 poł. XX w. na cmentarzu
- kapliczka mur.-kam. z 1909 r. obok nr 53
- kapliczka mur. z 1862 r. obok nr 70
- kapliczka mur. z 1884 r. obok nr 95
- kapliczka mur. z 3 ćw. XIX w. obok nr 324 b
- szkoła mur. z 1922 r.
- Dom Ludowy mur. z 1905 r.
- Budynek Kółka Rolniczego mur. z 1914 r.
- budynek dworca kolejowego mur. z pocz. XX w.
- zespół dworskiej karczmy zajezdnej mur. karczma z 1 poł. XIX w. obok nr 323 i 324, stajnia i kuźnia mur. z k. XIX w. obok nr 324 i 322
- zespół willi letniskowej drewn.-kam. ok. 1920 r. (willa, schody z tarasem, brama wjazdowa, ogród tarasowy z aleja lipową nad potokiem)
- zagroda drewn. z pocz. XX w. nr 78 (stodoła)
- dom mur. z 1909 r. nr 70
- dom drewn. z pocz. XX w. nr 119
- dom i sklep drewn. z 1904 r. nr 147
- dom drewn. z 1902 r. nr 150
- dom drewn. z pocz. XX w. nr 175
- dom mur. z 1914 r. nr 292
- kapliczka mur. z 1877 r. naprzeciw nr 430a
- kapliczka mur. z XIX/XX w. obok nr 352a
- kapliczka mur. z XIX w. obok nr 424
- szkoła mur., lata 20-30-te XX w., w przysiółku Ślotwinka
- dom drewn., lata 30-te XX w., nr 54
- zagroda (dom, stajnia) drewn. 2 poł XIX w., nr 78
- dom drewn., pocz. XX w. nr 179
- dom drewn., lata 30-te XX w., nr 294
- dom drewn., 4 ćw. XIX w., nr 505 w przysiółku Słowinka
- stodoła drewn., 1 ćw. XX w. nr 147

Woliczka:

- szkoła mur. z 1893 r.
- dom drewn. z 1915 r. nr 14
- dom drewn. z pocz. XX w. nr 77
- dom drewn. z k. XIX w. nr 84
- kuźnia drewn. ok. 1920-1925 r. nr 15
- kapliczka mur., 1 ćw. XX w., naprzeciwko domu nr 46

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- kapliczka kam., z 1890 r., naprzeciwko domu nr 84

Na uwagę zasługują także stare cmentarze zlokalizowane w Mrowli, Świlczy, Trzcianie. Warto objąć ochroną stare części cmentarzy, jako zespoły kompozycyjno – przestrzenne.

4.2.3 STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Na terenie gminy Świlcza zewidencjonowano około dwustu stanowisk archeologicznych, świadczących o przebywaniu ludzi i zakładaniu osad od schyłkowego paleolitu (ok. 12 tys. lat temu), aż do czasów średniowiecznych. Wśród licznych znalezisk i odkryć, na szczególną uwagę zasługują dwa. W 1936 roku, podczas prac przy eksploatacji torfu w Trzcianie, wydobyto 6 siekierok brązowych (5 z tzw. piętką i 1 tulejkowatą), pochodzących z późnej epoki brązu (przełom XIII/XII w. p.n.e.). Prowadzone w Świlczy w latach 70. i 80. XX wieku prace archeologiczne doprowadziły do odkrycia osady z V w. n.e., której mieszkańcy trudnili się obróbką bursztynu. Utrzymywali oni kontakty handlowe z Rzymianami. Podczas prac badawczych wydobyto spod ziemi m.in. bursztynowe paciorki, surowiec bursztynowy przeznaczony do obróbki, srebrne fibule (zapinki do spinania szat) oraz rzymskie monety.

Najwięcej stanowisk znajduje się we wsi Bratkowice – 66, Dąbrowa i Świlcza po 36 oraz Trzciana - 22. Szczegółową informację na temat stanowisk można odnaleźć w opracowaniu pt. „Świlcza – Studium krajobrazu kulturowego do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy opracowane przez zespół w składzie: Barbara Łyżka, Monika Piękoś, Barbara Stopyra, Antoni Lubelczyk, Rzeszów 1997-1998.

4.2.4 ZACHOWANE UKŁADY PRZESTRZENNE (RURALISTYCZNE)

Układy ruralistyczne obejmują historyczne układy planistyczne wsi. Na tych obszarach nowa zabudowa powinna być lokalizowana z maksymalnym zachowaniem istniejących układów działek, bez dalszego ich dzielenia. Wszelkie prace budowlane i konserwatorskie powinny uwzględniać wymogi konserwatorskie.

Do najwartościowszych w gminie Świlcza należy zaliczyć układy przestrzenne wsi:

- Mrowla, Trzciana – ulicówki wzdłuż potoku lub rzeczki,
- Woliczka,
- Bratkowice – ulicówka,
- Rudna Wielka, Mrowla – układ łanowy pól.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA

5.1 WYBRANE ZAGADNIENIA DEMOGRAFICZNE

Głównym czynnikiem kształtującym procesy rozwojowe w gminie są jej mieszkańcy. Pod względem liczby ludności gmina Świlcza zaliczana jest do mocno

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

zaludnionych. W 2004 roku zamieszkiwało ją 18 652 osoby, w tym 9 203 mężczyzn i 9 449 kobiet (por. tab.10).

Tab. 10 Ludność w powiecie rzeszowskim (źr.: GUS, 2005).

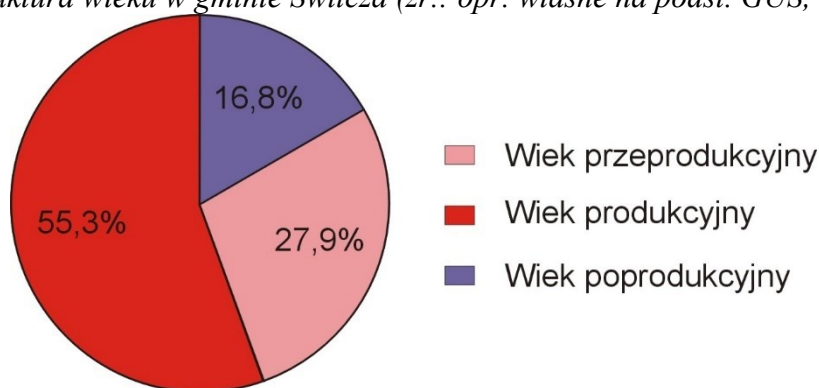
Wyszczególnienie	Pow. Km ²	Ludność				Kobiety na 100 mężczyzn
		ogółem	mężczyźni	kobiety	na 1 km ²	
Dynów m.	24	6030	2950	3080	246	104
Błazowa m.-w.	112	10 638	5 229	5 409	94	103
Głogów Młp. m.-w.	146	17 886	8 819	9 067	123	103
Sokołów Młp. m.-w.	134	16 446	8 113	8 333	123	103
Tyczyn m.-w.	83	15 777	7 743	8 034	191	104
Boguchwała	96	20 795	10 131	10 664	216	105
Chmielnik	53	6 354	3 176	3 178	120	100
Dynów	119	7 236	3 647	3 589	61	98
Hyżne	51	6 792	3 351	3 441	133	103
Kamień	73	6 844	3 447	3 397	93	99
Krasne	54	14 021	6 844	7 177	262	105
Lubenia	55	6 433	3 152	3 281	117	104
Świlcza	112	15 437	9 203	9 449	145	103
Trzebownisko	91	18 541	8 982	9 559	205	106

Gęstość zaludnienia w gminie Świlcza na koniec 2007 roku wynosiła 137 os./100 km², co stawia gminę na piątym miejscu w powiecie rzeszowskim.

W stosunku do reszty Polski w gminie Świlcza panuje korzystna sytuacja demograficzna. Od wielu lat w gminie jest dodatni przyrost naturalny, który w 2004 roku wynosił 1,1. Dzięki temu społeczeństwo gminy nie ulega szybkiemu procesowi starzenia.

Pod względem struktury wieku ponad 55% mieszkańców stanowią osoby w wieku produkcyjnym, natomiast niecałe 28 % to ludność w wieku przedprodukcyjnym. W obu grupach przeważają nieznacznie kobiety. Natomiast tylko niecałe 17% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, przy czym w tej grupie zdecydowanie dominują kobiety (por. ryc. 2).

Ryc.2 Struktura wieku w gminie Świlcza (źr.: opr. własne na podst. GUS, 2005).

Pod względem migracji również sytuacja w gminie Świlcza jest dość korzystna. Obecnie nieco więcej osób przybywa do gminy z okolicznych miast, przede wszystkim z

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Rzeszowa niż odpływa. Podobna sytuacja jest charakterystyczna dla wszystkich gmin podmiejskich w okolicy Rzeszowa, m.in. gminy Krasne, Trzebownisko. Wynika to głównie z chęci zamieszkania na terenach podmiejskich o czystym środowisku naturalnym, z dala od zgiełku dużej aglomeracji miejskiej. W tab.11 przedstawiono strukturę migracji w gminie Świlcza na tle pozostałych gmin powiatu rzeszowskiego.

Tab. 11 Migracje wewnętrzne i zewnętrzne ludności w powiecie rzeszowskim (źr.: GUS, 2005).

Wyszczególnienie	Napływ	Odpływ	Saldo migracji	
			Ogółem	Na 1000 osób
Dynów m.	59	103	-44	-7,1
Błażowa m.-w.	104	111	-7	-0,7
Głogów Młp. m.-w.	405	189	216	12,2
Sokołów Młp. m.-w.	159	176	-17	-1,0
Tyczyn m.-w.	402	139	263	16,8
Boguchwała	334	205	129	6,2
Chmielnik	108	44	64	10,1
Dynów	72	73	-1	-0,1
Hyżne	62	77	-15	-2,2
Kamień	64	29	35	5,1
Krasne	363	132	231	16,7
Lubenia	67	48	19	2,9
Świlcza	347	161	186	10,0
Trzebownisko	286	169	117	6,3

Analizując wybrane zagadnienia demograficzne w roku 2015 r. wg danych GUS dla potrzeb opracowania zmiany nr 2/2015⁶⁾ i nr 1/2016⁷⁾ Studium obserwuje się:

- *systematyczny wzrost liczby ludności. W roku 2014 r. liczba ludności gminy wynosiła 16271 osób. Na przestrzeni lat 2008-2014 nie odnotowano żadnego spadku liczby ludności w stosunku do roku poprzedzającego,*
- *dodatni, chociaż osiągający minimalne wartości przyrost naturalny – w roku 2014 przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł 0,1,*
- *dodatknie saldo migracji, które w 2014 r. osiągnęło wartość 3,8 na 1000 osób, aczkolwiek brak wyraźnej tendencji wzrostowej lub spadkowej,*
- *gęstość zaludnienia w gminie Świlcza wzrosła od roku 2007, kiedy wynosiła 137 os./100 km² do wartości 145 os/km²,*
- *pod względem struktury wiekowej ludności nieznacznie zmalał udział ludności w wieku przedprodukcyjnym osiągając w 2014 r. 19,8 % ludności gminy, nieznacznie wzrósł udział ludności w wieku produkcyjnym osiągając w 2014 r. 63,3 % ludności*

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

gminy, nieznacznie wzrósł udział ludności w wieku poprodukcyjnym osiągając w 2014 r. 19,9 % ludności gminy,

- wskaźnik obciążenia demograficznego oznaczający liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 2014 r. 58 osób i był niższy o 2,8 od wskaźnika z 2007 r.,

W stosunku do danych z roku 2007 r. w gminie Świlcza pomimo pojawiających się symptomów starzenia się społeczeństwa w dalszym ciągu obserwowane są korzystne tendencje demograficzne.⁶⁾

5.2 RYNEK PRACY

Przeważająca część ludności w gminie Świlcza czynna zawodowa znajduje zatrudnienie w firmach na terenie gminy lub pobliskiego Rzeszowa. Ludzie chętnie podejmują pracę w miejscowości zamieszkania lub sąsiedniej. Mogą w ten sposób znacznie ograniczyć lub nawet wyeliminować koszty dojazdu do pracy. Na terenie gminy Świlcza w 2004 roku większość osób zatrudniona była w drobnym handlu, jako właściciele lub pracownicy sklepów detalicznych. Pozostali mieszkańcy pracują w przemyśle i budownictwie oraz w rolnictwie, leśnictwie i łowiectwie.

Głównym czynnikiem wpływającym na poziom życia ludności gminy jest poziom dochodów jej mieszkańców, który z kolei jest wynikiem aktywności gospodarczej. Wpływają na to dochody ze świadczeń emerytalnych i rentowych, pracy najemnej, ze sprzedaży produktów rolnych, jak również zasiłki dla bezrobotnych.

W 2004 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy było zarejestrowanych 1162 bezrobotnych z terenu gminy Świlcza, przy czym większość stanowiły kobiety – 638. W porównaniu do innych gmin powiatu rzeszowskiego w gminie Świlcza panuje dość duże bezrobocie (por. tab. 12).

Tab.12 Bezrobotni w powiecie rzeszowskim (źr.: GUS, 2005).

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni
Dynów m.	544	286
Błażowa m.-w.	642	310
Głogów Młp. m.-w.	1266	589
Sokołów Młp. m.-w.	1196	590
Tyczyn m.-w.	976	441
Boguchwała	1302	655
Chmielnik	462	207
Dynów	513	248
Hyżne	506	250
Kamień	425	211
Krasne	953	484
Lubenia	498	245
Świlcza	1162	524

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Trzebowniko	1277	563
-------------	------	-----

Głównymi czynnikami wpływającymi na możliwości zdobycia pracy są wiek oraz wykształcenie. Najczęściej tracą pracę osoby młode nie posiadające wymaganego stażu pracy. Jednak osoby z tej grupy również najłatwiej znajdują zatrudnienie, chociaż często zmuszone są zmiany wyuczonego zawodu.

Pod względem wykształcenia osoby najslabiej przygotowane mają coraz większe trudności ze zdobyciem jakiegokolwiek zatrudnienia. Natomiast wśród bezrobotnych zaledwie 2% stanowią osoby posiadające wyższe wykształcenie. Generalnie lepiej wykształcone są kobiety, jednak ze zwyczajowo utartych powodów (urlopy macierzyńskie, zwolnienia, itp.) są mniej chętnie zatrudniane niż gorzej wykształceni mężczyźni.

Urząd gminy Świlcza pomaga bezrobotnym zatrudniając ich corocznie do robót publicznych na okres nawet 6 miesięcy. Wynagrodzenia oraz składki ubezpieczeniowe są refundowane przez PUP w Rzeszowie.

Analizując wybrane zagadnienia dotyczące rynku pracy w roku 2015 r. wg danych GUS dla potrzeb opracowania zmiany nr 2/2015⁶⁾ i nr 1/2016⁷⁾ Studium obserwuje się spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych - w roku 2014 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych wyniosła 883 osoby. Na przestrzeni lat 2008-2014 nie zaobserwowano wyraźnej tendencji wzrostu lub spadku bezrobocia. Wskaźnik bezrobocia określający liczbę bezrobotnych przypadających na 1 tys. osób w wieku produkcyjnym w gminie Świlcza jest niższy od średniego wskaźnika dla powiatu rzeszowskiego.⁶⁾

5.3 AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Aktywność gospodarcza mieszkańców gminy jest stosunkowo duża. W 2007 roku na terenie gminy Świlcza 940 osób prowadziło działalność gospodarczą. Struktura działalności przedstawiała się następująco:

- przetwórstwo przemysłowe – 97 os.
- budownictwo – 135 os.
- handel i naprawy – 351 os.
- hotele i restauracje – 22 os.
- transport, magazynowanie i łączność – 89 os.
- pośrednictwo finansowe – 35 os.
- obsługa nieruchomości i firm – 125 os.

Zatem najwięcej osób prowadzi firmy zajmujące się handlem, budownictwem oraz obsługą nieruchomości.

Na terenie gminy Świlcza w 2007 roku było zarejestrowanych 709 podmiotów gospodarczych. Jedynie dwie gminy wiejskie tj. , Krasne i Trzebowniko oraz gminy miejsko – wiejskie Głogów Małopolski i Boguchwała posiadają na swoim terenie więcej podmiotów gospodarczych. Pod względem rodzajowym dominują firmy zajmujące się handlem i naprawami – 390, następnie budownictwem – 139, obsługą nieruchomości i firm – 56 oraz

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

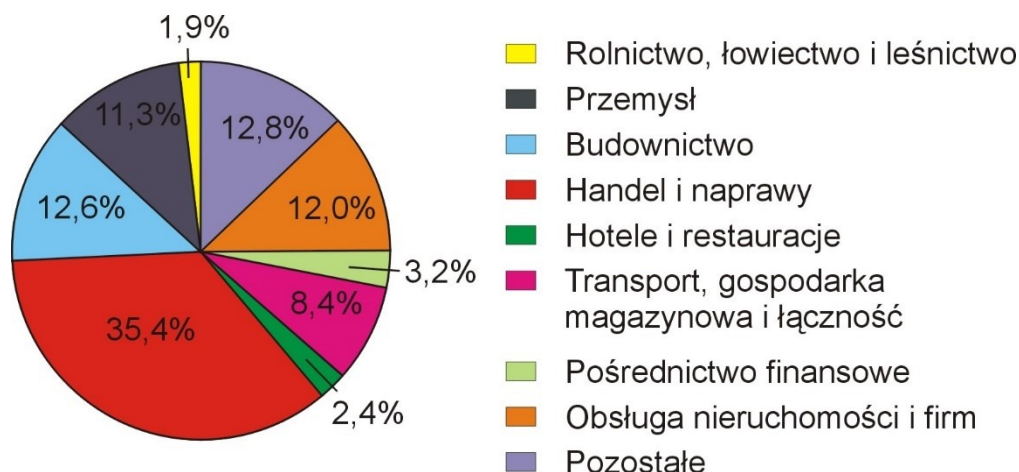
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

przemysłem – 124. Na ryc. 3 przedstawiono podział podmiotów gospodarczych w gminie Świlcza według sekcji.

Ryc.3 Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy Świlcza zarejestrowane w systemie REGON wg wybranych sekcji (źr.: opr. własne na podst. GUS, 2005).

Zadowalająca jest struktura własnościowa przedsiębiorstw. Obecnie w gminie Świlcza znajdują się tylko 3 przedsiębiorstwa państwowe. Część mienia jest w posiadaniu gminy, w tym szkoły i obiekty użyteczności publicznej. Reszta stanowi własność prywatną. Sektor prywatny cechuje duża dynamika, w 1998 roku na terenie gminy było 640 podmiotów gospodarczych, zaś w 2004 było ich już ponad 1100.

Analizując wybrane zagadnienia dotyczące rynku pracy w roku 2015 r. wg danych GUS dla potrzeb opracowania zmiany nr 2/2015⁶⁾ i nr 1/2016⁷⁾ Studium obserwuje się następujące tendencje:

wzrasta liczba podmiotów gospodarki narodowej. Przy utrzymującej się na tym samym poziomie liczbie podmiotów sektora publicznego, wzrasta liczba podmiotów sektora prywatnego, w tym systematycznie wzrasta liczba osób prowadzących działalność gospodarczą od liczby 807 w 2010 r. do liczby 871 w 2014 r.⁶⁾

5.4 ZASOBY MIESZKANIOWE

O poziomie życia ludności w dużym stopniu decydują warunki mieszkaniowe. W 2004 roku na terenie gminy Świlcza było 5059 mieszkań o łącznej liczbie izb – 22 253. Znajdują się one głównie w domach jednorodzinnych. Obecnie w gminie Świlcza budowane są przede wszystkim domy jedno- lub dwukondygnacyjne, podpiwniczone lub niepodpiwniczone, przeznaczone dla 5 – 7 osób. Jednak według danych statystycznych średnia wielkość mieszkania w gminie wynosi prawie 90 m² i przypada na około 3,6 osób. Liczba osób przypadająca na jedną izbę kształtowała się na poziomie 0,84.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

W strukturze własnościowej zasobów mieszkaniowych zdecydowanie dominuje budownictwo indywidualne (około 97 %). Stan budynków mieszkalnych jest zróżnicowany, część z nich wymaga remontów, a niektóre nadają się do likwidacji.

W gminie Świlcza, podobnie jak w całym kraju, można w ostatnim czasie zauważyć duże ożywienie w budownictwie. Przejawia się to znacznie większą niż dotychczas liczbą mieszkań oddawanych do użytku. W 2007 roku powstało 61 nowych mieszkań (wszystkie w budynkach indywidualnych) podczas gdy w latach 90-tych rocznie oddawano do użytku poniżej 20 mieszkań. Były to mieszkania o średniej powierzchni około 150 m² i ponad 6 izbach.

Najwięcej pozwoleń na budowę wydano we wsiach: Bratkowice, Świlcza oraz Trzciana, natomiast najmniej w Błędowej Zgłobieńskiej, Woliczce i Bziance.

5.5 EDUKACJA I WYCHOWANIE

Gmina Świlcza posiada stosunkowo dobrze rozwiniętą sieć placówek oświaty i wychowania. Baza szkolnictwa jest dobrze zlokalizowana i dostosowana do sieci osadniczej gminy.

Na terenie gminy Świlcza funkcjonują szkoły różnych szczebli kształcenia. Na szkolnictwo pomaturalne składają się:

- Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych w Trzcianie, który obejmuje:

- * Technikum w zawodzie technik Inżynierii Środowiska i Melioracji,
- * Technikum w zawodzie technik weterynarii,
- * Technikum w zawodzie technik Żywnienia i Gospodarstwa Domowego
- * Technikum w zawodzie technik usług fryzjerskich
- * Technikum w zawodzie technik usług geodezyjnych
- * Technikum w zawodzie technik usług budowlanych
- * Szkoła zasadnicza – mechanik, operator maszyn i urządzeń rolniczych,
- * Liceum ogólnokształcące z innowacją pedagogiczną – edukacja ogólnoratownicza i ochrony przeciwpożarowej .

W gminie Świlcza funkcjonuje od 1993 roku Niepubliczna Szkoła Muzyczna I i II stopnia, we wsi Trzciana. Uczniowie szkoły tworzą oprawę muzyczną na uroczystościach lokalnych, gminnych i wojewódzkich. Uczestniczą w konkursach, przeglądach i koncertach szkół muzycznych.

Na szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne w gminie Świlcza składa się 10 szkół podstawowych oraz 4 gimnazja, które działają w następujących zespołach:

- Zespół Szkół w Świlczy,
- Zespół Szkół w Trzcianie,
- Zespół Szkół w Bratkowicach,
- Zespół Szkół w Dąbrowie
- Zespół Szkół w Rudnej Wielkiej.

Wszystkie szkoły posiadają pracownie komputerowe z dostępem do Internetu, w czterech szkołach są pełnowymiarowe sale gimnastyczne, natomiast w pozostałych zastępcze sale gimnastyczne. We wszystkich szkołach dzieci mają możliwość uczęszczania do oddziałów „0”. W czterech szkołach tj. w Świlczy, Trzcianie, Bratkowicach i Dąbrowie funkcjonują duże stołówki, gdzie uczniowie korzystają z pełnych obiadów. W pozostałych szkołach dożywianie prowadzone jest w formie gorącej zupy w nowoutworzonych stołówkach. Łącznie

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

do wszystkich szkół podstawowych w gminie Świlcza w 2007 roku uczęszczało 1773 uczniów.

W ramach budżetu gminy finansowany jest wyjazd dzieci na basen, ogółem ze wszystkich szkół na basen dowożonych jest około 500 dzieci.

Wychowaniem przedszkolnym w gminie Świlcza zajmują się 4 placówki zlokalizowane w Świlczy, Bratkowicach, Trzcianie i Dąbrowie. W 2007 roku z przedszkoli korzystało około 310 dzieci, a opiekę nad nimi sprawowało 30 nauczycieli.

Na terenie gminy funkcjonuje 6 bibliotek publicznych zlokalizowanych w: Świlczy, Trzcianie, Bratkowicach, Rudnej Wielkiej, Mrowli i Dąbrowie. Biblioteki mieszczą się w Domach Ludowych, budynkach Ochotniczej straży Pożarnej oraz w przedszkolu w Świlczy. Ogółem stan księgozbioru w bibliotekach gminy szacuje się na około 90 000 woluminów. Biblioteki prowadzą także działalność kulturalną, organizują konkursy, lekcje biblioteczne dla dzieci ze szkół podstawowych i przedszkoli.

5.6 OCHRONA ZDROWIA

Stan usług medycznych w gminie Świlcza jest wystarczający w stosunku do lokalnych potrzeb. Na stałe w ośrodkach zdrowia zatrudnionych jest 9 lekarzy, 8 stomatologów i 16 pielęgniarek. Na tle powiatu gmina zajmuje czołowe miejsca pod względem liczby lekarzy ogólnych i dentystów przypadających na 10 tys. mieszkańców.

Na terenie gminy znajduje się Ośrodek Rehabilitacyjny w Świlczy oraz 4 Ośrodki Zdrowia w Świlczy, Trzcianie, Bratkowicach, Mrowli oraz ośrodek filialny w Dąbrowie, do którego dojeżdża lekarz z Trzciany.

Mieszkańcy mają możliwość zaopatrywania się w leki w dwóch aptekach i dwóch punktach aptecznych znajdujących się na terenie gminy.

Mimo, że liczba pracowników medycznych jest na dobrym poziomie to świadczą oni tylko podstawowe usługi medyczne. Z poradni specjalistycznych mieszkańcy gminy Świlcza korzystają poza granicami gminy, głównie w Rzeszowie. Również najbliższy punkt pogotowia ratunkowego oraz szpital znajduje się w Rzeszowie.

5.7 POMOC SPOŁECZNA

W ciągu ostatnich kilku lat wraz ze wzrostem tempa przekształceń ustrojowych rośnie liczba osób, które przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości nie są w stanie przezwyciężyć trudnej sytuacji materialnej w jakiej się znalazły. Taka sytuacja ma także miejsce w gminie Świlcza, gdzie z roku na rok przybywa osób korzystających z pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje w tym zakresie z organizacjami charytatywnymi.

Od 2006 roku działa Środowiskowy Dom Samopomocy w Woliczce

Zadania własne gminy w ramach pomocy społecznej obejmują m.in.:

- wypłacanie jednorazowych zasiłków celowych (zdrowotnych i specjalnych),
- finansowanie wyżywienia w stołówkach szkolnych,
- usługi opiekuńcze,
- zapewnienie schronienia osobom bezdomnym.

5.8 KULTURA

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Gmina Świlcza, pomimo bliskiego sąsiedztwa z miastem wojewódzkim, zdecydowała rozwinąć własną bazę kulturalną. Instytucją wiodącą w tej dziedzinie jest Gminne Centrum Kultury w Świlczy z/s w Trzcianie. W Klubach działają zespoły artystyczne, kółka zainteresowań, kluby szachistów, kluby twórców nieprofesjonalnych, kółka plastyczne i fotograficzne. Łącznie w działaniach Klubów Kultury uczestniczy około 400 osób.

Gmina Świlcza posiada bogate tradycje kulturalne. W Trzcianie istnieje chór „Cantus” z ponad 60-cio letnią historią, znany w regionie z wysokiego poziomu artystycznego.

Na terenie gminy funkcjonuje także szkolny chór „Kantuski”, który szczególnie nacisk kładzie na rozwój miejscowego folkloru.

W gminie działa także Zespół Ludowy, kontynuujący działalność Zespołu Pieśni i Tańca założonego w 1960 roku. Zespół prezentuje najwyższy poziom artystyczny, który był wielokrotnie nagradzany w kraju.

Od 1997 roku w Trzcianie redagowany jest kwartalnik społeczno – kulturalny „Trzcionka” na łamach którego poruszane są ważne sprawy z życia gminy.

5.9 TURYSTYKA I REKREACJA

Gmina Świlcza posiada dobre warunki do rozwoju turystyki, rekreacji i wypoczynku. Atrakcyjne walory przyrodniczo – krajobrazowe, bogactwo gatunków flory i fauny, stosunkowo czyste środowisko naturalne oraz przebiegający szlak turystyczny stwarzają korzystne warunki dla ludności dla harmonijnego obcowania z przyrodą.

W miejscowości Bratkowice znajduje się zbiornik wodny o powierzchni lustra wody - 1,83 ha, którego obrzeża mogą być miejscem letniego wypoczynku dla okolicznych mieszkańców..

Miejscowości Trzciana – Dyndy znajdują się zbiorniki wodne wykorzystywane jako stawy wędkarskie.

Mimo dużych walorów krajobrazowych infrastruktura turystyczna w gminie Świlcza jest słabo rozwinięta. W szczególności brakuje miejsc noclegowych. Przez teren gminy przebiega niebieski szlak turystyczny, który może stanowić bodziec do powstania gospodarstw agroturystycznych i bazy turystycznej w jego sąsiedztwie.

Rozwojowi turystyki w gminie sprzyja dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna umożliwiająca łatwy dostęp do wszystkich terenów.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie gminy Świlcza nie ma bezpośredniego zagrożenia powodziowego ze względu na brak większych rzek i potoków przepływających przez miejscowości gminy Świlcza. Wszystkie potoki tj. Bratkowski o długości 9,36 km, Osina – dł. 10,15 km, Czarna – dł. 19,0 km są uregulowane o małych spadkach i biegną przez użytki zielone oddalone od terenów zabudowanych.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Bardzo duży ruch na drodze krajowej na całym odcinku przebiegającym przez gminę stwarza zagrożenie zarówno dla użytkowników drogi jak i dla okolicznych mieszkańców. Na tej drodze w miejscowościach Świlcza i Dąbrowa znajdują się tzw. „czarne punkty”, czyli miejsca szczególnie niebezpieczne o dużej liczbie wypadków drogowych. Ruch drogowy na drodze krajowej stanowi również zagrożenie chemiczne, powodowane przewozem materiałów niebezpiecznych.

Tereny leśne oraz tereny torfowisk (w szczególności w dolinie rzeki Mrowli) stanowią potencjalne źródło zagrożeń bezpieczeństwa pożarowego.

Występujące w południowej części gminy tereny osuwiskowe stanowią zagrożenie bezpieczeństwa ludności, szczególnie w obszarach zainwestowanych, głównie w miejscowości Błędowa Zgłobieńska.

Do zagrożeń bezpieczeństwa ludności, jej mienia należą tereny zagrożone niebezpieczeństwem powodzi. Na obszarze gminy występuje obszar zagrożony występowaniem wody 1% w dolinie rzeki Mrowla, we wschodniej części gminy Świlcza.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Uwzględniając uwarunkowania oraz misję gminy określoną w „Strategii rozwoju gminy Świlcza” jako nadrzędne cele strategiczne umożliwiające rozwój gminy należy wymienić:

- wspieranie działań zmierzających do scalenia gruntów, ochrona najlepszych gleb przed zagospodarowaniem nierolniczym i pozostawienie ich jak najdłużej w użytkowaniu rolniczym,
 - dążenie do stworzenia grup producenckich umożliwiających rolnikom z gminy większą konkurencyjność na rynku produktów rolnych,
 - rozwijanie gospodarstw agroturystycznych,
 - wyznaczenie terenów pod rozwój nowej zabudowy mieszkalno – usługowej,
 - rozbudowa, modernizacja i doposażenie obiektów szkolnych,
 - realizacja programu „małej retencji”,
 - działania zmierzające do ochrony środowiska przyrodniczego gminy i przyczyniające się do uatrakcyjnienia terenu gminy poprzez eliminację potencjalnych źródeł zanieczyszczeń,
 - wykorzystanie walorów krajobrazu dla rozwoju turystyki,
 - dążenie do rozwoju usług publicznych i różnorodnej komercyjnej działalności gospodarczej (usługowej i produkcyjnej, w tym służącej obsłudze rolnictwa),
 - rozbudowa powiązań komunikacyjnych wewnętrznych i zewnętrznych i modernizacja już istniejących,
 - tworzenie zwartych obszarów zabudowy o architekturze dostosowanej do cech krajobrazu i miejscowej tradycji z zapewnieniem obsługi komunikacyjnej i wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- zwiększenie lesistości obszaru gminy.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

7.1. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ NR 2/2015 STUDIUM - UWZGLĘDNIAJĄCE ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE, PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY, ORAZ BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.

Obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium zajmuje powierzchnię ok. 45,5 ha. Zgodnie z dotychczasowymi ustaleniami studium obszar ten obejmuje jednostkę Mn I – terenów zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności z dopuszczeniem zabudowy usługowej.

Dla obszaru tego obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Nr 3/2006 w miejscowościach Świlcza i Rudna Wielka, przyjęty uchwałą Nr XVII/124/2012 Rady Gminy Świlcza z dnia 20 stycznia 2012 r., ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego z 2012 r. poz. 1961.

Plan ten określa następujące przeznaczenie terenów:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN – powierzchnia 12,25 ha,*
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - MN,U – powierzchnia 7,12 ha,*
- tereny zabudowy usługowej U – powierzchnia 0,24 ha,*
- tereny zabudowy usługowej i zieleni urządzonej U,ZP – powierzchnia 12,29 ha,*
- tereny zieleni urządzonej oraz tereny sportu i rekreacji ZP,US – powierzchnia 2,28 ha,*
- teren naturalnej zieleni nieurządzonej ZO – powierzchnia 3,51 ha,*
- tereny wód powierzchniowych śródlądowych WS – powierzchnia 3,37 ha,*
- tereny urządzeń infrastruktury elektroenergetycznej E – powierzchnia 0,02 ha,*
- tereny dróg publicznych KD-S, KD-Z, KD-D – powierzchnia 4,40 ha,*
- tereny dróg wewnętrznych KDW – powierzchnia 0,03 ha,*

Obszar ten nie został jeszcze zagospodarowany zgodnie z ustaleniami obowiązującego planu.

Terenami, na których zgodnie z obowiązującym planem miejscowym może być realizowana zabudowa są tereny MN, MN,U, U, U,ZP. Ich łączna powierzchnia wynosi 31,9 ha. W obszarze tym może być realizowana zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usługowa i zabudowa mieszkaniowo-usługowa.

<i>symbol terenu</i>	<i>funkcja zabudowy zgodna z przeznaczeniem terenu</i>	<i>Powierzchnia terenów (ha)</i>	<i>maksymalna powierzchnia zabudowy wg ustaleń planu</i>	<i>maksymalna liczba kondygnacji wg ustaleń planu</i>	<i>maksymalna potencjalna powierzchnia użytkowa nowej zabudowy (ha)</i>
----------------------	--	----------------------------------	--	---	---

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

<i>MN</i>	<i>zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna</i>	<i>12,25</i>	<i>0,3</i>	<i>2</i>	<i>5,5125</i>
<i>U</i>	<i>zabudowa usługowa</i>	<i>0,24</i>	<i>0,7</i>	<i>2</i>	<i>0,252</i>
<i>MN,U</i>	<i>zabudowa mieszkaniowo-usługowa</i>	<i>7,12</i>	<i>0,7</i>	<i>2</i>	<i>7,476</i>
<i>U,ZP-1</i>	<i>zabudowa usługowa</i>	<i>2,31</i>	<i>0,7</i>	<i>2</i>	<i>2,4255</i>
<i>U,ZP-2</i>	<i>usługi komercyjne związane z edukacją doskonalenia techniki jazdy</i>	<i>9,98</i>	<i>0,3</i>	<i>2</i>	<i>4,491</i>

Chłonność terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązującym planie w granicach obszaru objętego zmianą nr 2/2015 Studium wynosi:

- 5,51 ha powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,*
- 7,48 ha powierzchni użytkowej zabudowy mieszkaniowo-usługowej,*
- 7,17 ha powierzchni użytkowej zabudowy usługowej.*

Łącznie w obszarze objętym zmianą nr 2/2015 Studium może powstać łącznie 20,16 ha powierzchni użytkowej nowej zabudowy w granicach terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązującym planie miejscowym.

W ocenie możliwości zagospodarowania tego obszaru i przeznaczenia pod zabudowę należy jednak uwzględnić potrzebę ograniczenia powierzchni terenów zabudowy z uwagi na występowanie niekorzystnych uwarunkowań geotechnicznych związanych z występowaniem gruntów organicznych, które utrudniają realizację zabudowy. Grunty te występują w rejonie terenów MN,U, U/ZP. Tereny te powinny zostać zagospodarowane jako tereny zieleni lub tereny rolnicze, bez możliwości lokalizacji zabudowy.

Wyznaczona w obowiązującym planie powierzchnia 31,9 ha terenu przeznaczonego pod zabudowę powinna więc zostać ograniczona wyłącznie do terenów MN i U o łącznej powierzchni 12,49 ha.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Przy uwzględnieniu ww. ograniczeń powierzchni chłonność terenów zabudowy w obszarze objętym zmianą nr 2/2015 Studium rozumiana jako możliwość lokalizowania w tych terenach nowej zabudowy może zostać określona jako nie większa niż 6 ha potencjalnej powierzchni użytkowej nowej zabudowy (w przypadku lokalizacji zabudowy mieszkaniowej i usługowej).

Opracowanie zmiany nr 2/2015 Studium jest związane z potrzebą wyznaczenia nowych terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej, z dopuszczeniem zabudowy usługowej i urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym również urządzeń wykorzystujących energię promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 100 kW.

Obowiązujący plan miejscowy dla tego obszaru nie zapewnia jego zagospodarowania zgodnie z aktualnymi potrzebami gminy i planami inwestycyjnymi, związanymi z przynależnością gminy Świlcza do Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium został ujęty w dokumencie pt. „Koncepcja lokalizacji stref zwiększonej aktywności gospodarczej na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”. Obszar ten obejmuje wyznaczone w tej koncepcji kompleksy nr 26 i 27 terenów inwestycyjnych i stref aktywności gospodarczej.

Koncepcja rozwoju stref zwiększonej aktywności gospodarczej jest jednym z dokumentów strategicznych służących planowaniu strategicznemu rozwojowi Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Głównym celem koncepcji lokalizacji stref zwiększonej aktywności gospodarczej na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego jest określenie możliwości lokowania i uzasadnionego funkcjonowania stref zwiększonej aktywności gospodarczej przy zapewnieniu ich dostępności komunikacyjnej, zaopatrzenia w odpowiednią infrastrukturę techniczną i wymaganą dokumentację środowiskową.

Priorytetem inwestycyjnym w tych obszarach jest promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości.

Na podstawie szczegółowej inwentaryzacji zasobów gruntów w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym wyodrębniono obszary podwyższonej aktywności gospodarczej stanowiących potencjał rozwojowy Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego w perspektywie do 2020.

W Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym planowane jest utworzenie siedmiu obszarów podwyższonej aktywności gospodarczej (OPAG), które stanowić będą zgrupowania pojedynczych stref aktywności gospodarczej SAG.

Obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium wraz z innymi terenami wskazanymi na terenie gminy Świlcza o łącznej powierzchni 102,7 ha wchodzi w skład obszaru podwyższonej aktywności gospodarczej OPAG II – PNT Rzeszów Dworzysko, o docelowej specjalizacji: lotnictwo i kosmonautyka, przemysł wysokich technologii, centra logistyczne i dystrybucyjne. OPAG II będzie zajmował łączną powierzchnię 235 ha na terenie miejscowości: Rudna Wielka, Pogwizdów Nowy, Świlcza, Miłocin, Rzeszów Przybyszówka II, Rzeszów Baranówka.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Wszystkie te tereny posiadają doskonałą dostępność do węzła Świlecza na drodze ekspresowej S19 dzięki połączeniu z drogą krajową nr 4, a w przyszłości połączenie tych terenów z północnymi dzielnicami Rzeszowa i drogą krajową nr 97 ma zapewnić tzw. mała obwodnica Rzeszowa.

Wchodzące w skład tej strefy tereny w gminie Świlecza charakteryzują się wysokim stopniem uzbrojenia terenu.

Strefa ta będzie drugim najbardziej atrakcyjnym kompleksem terenów inwestycyjnych w obrębie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Teren ten będzie docelowo największym kompleksem terenów inwestycyjnych w Polsce Południowo-Wschodniej liczącym prawie 450 ha, zlokalizowanych w granicach administracyjnych gmin Świlecza, Głogów Małopolski i Rzeszów

Dodatkowo obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium został zgłoszony do projektu pt.: "Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie ROF" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Oprócz ww. uwarunkowań wynikających z położenia w strefie zwiększonej aktywności gospodarczej na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium jest predysponowany do lokalizacji zabudowy techniczno-produkcyjnej z uwagi na:

- sąsiedztwo istniejących terenów przemysłowych,*
- dogodne powiązania komunikacyjne dzięki sąsiedztwu z drogą powiatową nr 1333R klasy zbiorczej relacji Czarna Sędziszowska, Bratkowice, Miłocin oraz z drogą powiatową nr 1386R klasy lokalnej Mrowla – Świlecza,*
- wyposażenie terenu w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,*
- priorytet przeznaczania terenów narażonych na ewentualne ponadnormatywne emisje hałasu, związane z sąsiedztwem dróg tranzytowych i terenów przemysłowych na takie rodzaje użytkowania, które nie są objęte ochroną przed hałasem lub na których dopuszczalne poziomy hałasu mogą być podwyższone,*
- duże rezerwy powierzchni terenu nie wykorzystanego pod zabudowę w obowiązującym planie miejscowym.*

„Koncepcja lokalizacji stref zwiększonej aktywności gospodarczej na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego” została opracowana w oparciu o prognozy demograficzne na lata 2014-2050 opracowanych przez GUS. Rzeszowski Obszar Funkcjonalny charakteryzuje się dużym potencjałem ludnościowym skupionym na stosunkowo niewielkiej powierzchni. Znaczna wielkość miejscowości świadczy o dużych zasobach siły roboczej, aczkolwiek gęsto zaludniony obszar stwarza także barierę dla intensyfikacji zagospodarowania, w tym lokalizacji uciążliwych dla mieszkańców działalności gospodarczych (trudno o lokalizację z dala od skupisk ludzkich).

Gmina Świlecza wg danych GUS liczyła w 2014 r. 16271 mieszkańców. Dotychczasowe procesy demograficzne w gminie tak, jak i w całym powiecie rzeszowskim były dość korzystne. pomimo pojawiających się symptomów starzenia się społeczeństwa. Na przestrzeni lat 2008-

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlecza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlecza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlecza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlecza – 1 część

2014 za systematyczny wzrost liczby mieszkańców gminy Świlcza odpowiedzialny był zarówno dodatni przyrost naturalny, jak i dodatnie saldo migracji.

W prognozie demograficznej GUS dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014 - 2050 przewidywane jest dalsze starzenie się potencjalnej siły roboczej w powiatach obejmujących Rzeszowski Obszar Funkcjonalny, powiat rzeszowski utrzyma jednak ok. 90% młodej siły roboczej. Niemniej jednak siła robocza w obszarach sąsiadujących z Rzeszowem ulegnie znacznym przekształceniom – pojawi się tam znaczny odsetek pracowników powyżej 40. i 50. roku życia.

Prognozowane jest natomiast zwiększenie się ogólnej liczby ludności Rzeszowa z 183,1 tys. mieszkańców w 2013 r. do 190,8 tys. mieszkańców w 2030 r. (wzrost o 4,2%).

Wzrost liczby ludności odnotują również powiaty rzeszowski (aż o 7,2%), stąd też można prognozować analogiczny wzrost liczby ludności gminy Świlcza.

W 2045 roku liczba ludności powiatu rzeszowskiego zwiększy się z 165835 do 182137, w tym o 9% wzrośnie liczba ludności w gminach wiejskich powiatu.

Prognozy demograficzne dla gminy Świlcza w kontekście prognoz dla potencjału demograficznego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego są więc korzystne.

Dla potrzeb opracowania zmiany nr 2/2015 Studium maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę techniczno-produkcyjną określa się w kontekście uwarunkowań wynikających z położenia gminy Świlcza w Rzeszowskim Obszarze Funkcjonalnym. Obszar objęty zmianą studium jest położony w obszarze podmiejskim Rzeszowa, a działalność produkcyjna, która może się w tym rejonie rozwijać się będzie tworzyć miejsca pracy dla mieszkańców Rzeszowa i okolicznych miejscowości.

Analizując zapotrzebowanie w skali gminy na powierzchnię użytkową zabudowy techniczno-produkcyjnej istotna jest nie tylko powierzchnia terenów, na których lokalizacja nowej zabudowy jest możliwa na podstawie obowiązujących dokumentów planistycznych, ale również lokalizacja tych obszarów w odniesieniu do powiązań ze strefami aktywności gospodarczej na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, która stanowi jeden z podstawowych czynników wpływających na decyzję o zakupie i zainwestowaniu na danym terenie. Szczególne znaczenie posiada położenie względem sieci transportowej, w tym dróg wyższego rzędu i kolei, a także odległość od skupisk ludzkich np. zabudowy mieszkaniowej, centrum miejscowości lub terenów leśnych. Ten ostatni element głównie wpływa na możliwości prowadzenia działalności uciążliwej dla mieszkańców.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę techniczno-produkcyjną dla potrzeb opracowania zmiany nr 2/2015 studium uwzględnia więc nie tylko potrzeby samej gminy, lecz również zapotrzebowanie w ramach Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium o powierzchni ok. 45 ha został wyznaczony w „Koncepcji lokalizacji stref zwiększonej aktywności gospodarczej na terenie Rzeszowskiego

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Obszaru Funkcjonalnego”, obszar ten nie posiada jednak przeznaczenia pod działalność produkcyjną w obowiązującym planie miejscowym i w studium.

Zakładając przelicznik 6 ha terenów przemysłowych na obecnych 1000 mieszkańców w gminie powinno się znajdować ok. 97,6 ha powierzchni użytkowej zabudowy techniczno-produkcyjnej.

Biorąc pod uwagę prognozowane zwiększenie o 9% liczby ludności w perspektywie do 2045 r. i aktualną potrzebę wyznaczenia dodatkowych obszarów w ramach stref aktywności gospodarczej ROF przyjąć należy powiększenie tej powierzchni do 170 ha.

Maksymalne łączne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę techniczno-produkcyjną określa się więc jako min. 170 ha powierzchni użytkowej zabudowy.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę techniczno-produkcyjną określa się łącznie z uzupełniającą zabudową usługową z powodu łącznego występowania obu funkcji na większości terenów przemysłowych wyznaczonych w studium oraz z uwagi na charakter obecnego zainwestowania.

W obszarze objętym zmianą studium również planowane jest dopuszczenie lokalizacji uzupełniającej zabudowy usługowej, towarzyszącej zabudowie techniczno-produkcyjnej.

W chwili obecnej na terenie gminy nie ma żadnych obszarów, na których znajdują się istniejące lub mogłyby być zlokalizowane urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, stąd występuje zapotrzebowanie na lokalizację terenów o takim przeznaczeniu. Dopuszczenie możliwości lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wykorzystujących energię promieniowania słonecznego na powierzchni ok. 2 ha stworzy możliwość realizacji elektrowni fotowoltaicznej o mocy 1 MW.

Na terenie gminy Świlcza powierzchnia obszarów objętych obowiązującymi planami miejscowymi wynosi 392 ha. W obowiązujących planach miejscowych ustalono następujące przeznaczenie terenów:

- pod zabudowę techniczno-produkcyjną przeznaczono 18,2% powierzchni objętej planem- 71,3 ha,*
- pod zabudowę usługową ogółem przeznaczono 27,9% powierzchni objętej planem – 109,4 ha*
- pod zabudowę usług publicznych przeznaczono 1,2% powierzchni objętej planem – 4,7 ha*
- pod zabudowę mieszkaniową ogółem przeznaczono 23,5% powierzchni objętej planem – 92,1 ha.*

Oprócz terenów przeznaczonych pod zabudowę techniczno-produkcyjną w obowiązujących planach miejscowych zabudowa ta może być też lokalizowana na terenie gminy w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych tzn. w granicach wyodrębnionego przestrzennie

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

obszaru zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkanego przez ludzi. Nawet jednak w przypadku, kiedy w granicach wyodrębnionego przestrzennie obszaru zabudowy mieszkaniowej istniałyby rezerwy terenu umożliwiające lokalizację zabudowy techniczno-produkcyjnej, lokalizacja ta byłaby niewskazana z uwagi na prawdopodobne zagrożenie hałasem przekraczającym dopuszczalne normy w terenach zabudowy mieszkaniowej chronionej przed hałasem. Dla potrzeb oszacowania chłonności terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, w których możliwa byłaby lokalizacja przedmiotowej funkcji przyjęto obszary produkcyjne wyznaczone w studium.

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Świlcza wyznaczono 280 ha obszarów zabudowy techniczno-produkcyjnej z towarzyszącymi usługami.

W ogólnej powierzchni 280 ha obszarów wyznaczonych w studium pod zabudowę techniczno-produkcyjną z towarzyszącymi usługami zawiera się również powierzchnia 71,3 ha przeznaczona pod zabudowę techniczno-produkcyjną w obowiązujących planach miejscowych.

Powierzchnia obszarów zabudowy techniczno-produkcyjnej z towarzyszącymi usługami wyznaczona w studium jest obecnie wykorzystana w ok. 10%.

Analiza aktualnego stanu użytkowania terenów wg danych GUS wykazała, że w 2014 r. gruntów faktycznie zabudowanych i zurbanizowanych pod terenami przemysłowymi w gminie było ok. 5 ha.

Chłonność 280 ha terenów wyznaczonych w studium, których głównym kierunkiem zagospodarowania jest zabudowa techniczno-produkcyjna z towarzyszącymi usługami wg szacunkowych wyliczeń przy założeniu:

- średniej powierzchni zabudowy ok. 50% powierzchni terenu jeszcze niewykorzystanego pod zabudowę,*
 - realizacji jednej kondygnacji zabudowy (z uwagi na specyfikę funkcji),*
 - wskaźnika powierzchni użytkowej zabudowy jako 80% powierzchni zabudowy budynku jednokondygnacyjnego,*
- wynosi 100,8 ha.*

W granicach 280 ha terenów wyznaczonych w studium, których głównym kierunkiem zagospodarowania jest zabudowa techniczno-produkcyjna z towarzyszącymi usługami, możliwa jest realizacja nowej zabudowy techniczno-produkcyjnej o powierzchni użytkowej 100,8 ha.

Porównując maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę techniczno-produkcyjną z towarzyszącymi usługami, które wynosi 170 ha powierzchni użytkowej zabudowy z chłonnością terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych, którą oszacowano na poziomie 100,8 ha należy stwierdzić, że zapotrzebowanie to przewyższa chłonność terenów już przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych pod zabudowę.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Dla potrzeb realizacji zwiększonego zapotrzebowania na zabudowę techniczno-produkcyjną zgodnie z założeniem opracowywanej zmiany nr 2/2015 Studium nie przewiduje się jednak lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, przeznaczonymi pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych.

Zabudowa techniczno-produkcyjna z towarzyszącymi usługami zgodna z założeniami opracowywanej zmiany nr 2/2015 Studium może być zlokalizowana w obszarze objętym zmianą studium w granicach terenów przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych, przy założeniu zmiany ich głównego kierunku zagospodarowania z terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej z dopuszczeniem usług oraz urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

Ponadto biorąc pod uwagę niekorzystne uwarunkowania geotechniczne występujące na części terenu objętego zmianą nr 2/2015 Studium związane z występowaniem gruntów organicznych, które utrudniają realizację zabudowy, teren przeznaczony pod lokalizację zabudowy w obszarze objętym opracowaniem zmiany studium powinien zostać ograniczony z przeznaczonej wcześniej pod zabudowę powierzchni 31,9 ha do powierzchni 12,49 ha.

W obszarze objętym zmianą nr 2/2015 Studium może być przeznaczony pod zabudowę techniczno-produkcyjną obszar o powierzchni 12,49 ha, w którym możliwa będzie realizacja nowej zabudowy techniczno-produkcyjnej z towarzyszeniem usług o powierzchni użytkowej ok. 10 ha.

Ubytek powierzchni terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej będący konsekwencją zmiany nr 2/2015 Studium w chwili obecnej nie będzie związany z pojawieniem się zapotrzebowania na wyznaczenie w obszarze gminy nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

W obszarze objętym zmianą nr 2/2015 Studium w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka nie przewiduje się możliwości lokalizacji infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy.

Obszar posiada pełen dostęp do infrastruktury technicznej oraz pełną obsługę komunikacyjną.

Inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, należące do zadań własnych Gminy, które były skutkiem uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Nr 3/2006 w miejscowościach Świlcza i Rudna Wielka, przyjętego uchwałą Nr XVII/124/2012 Rady Gminy Świlcza z dnia 20 stycznia 2012 r. obejmowały budowę dróg publicznych (m.in. ok. 3,63 ha dróg publicznych klasy dojazdowej) oraz realizację sieci wodociągowej i kanalizacji.

W załączniku nr 2 do ww. uchwały określono prognozowane źródła finansowania ww. inwestycji: z dochodów własnych gminy, dotacji, pożyczek, kredytów i obligacji komunalnych.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Biorąc pod uwagę konieczność ograniczenia powierzchni obszaru przeznaczonego pod lokalizację zabudowy, można przyjąć, że ograniczeniu ulegnie również zakres inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych Gminy, a co za tym idzie większe będą możliwości ich finansowania przez Gminę. W obszarze zmiany studium inwestycje te będą dotyczyły wyłącznie niewielkich uzupełnień sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

Ewentualne potrzeby inwestycyjne, wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarze objętym opracowaniem nie będą przekraczać możliwości ich finansowania. .⁶⁾

7.2. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ NR 1/2016 STUDIUM - UWZGLĘDNIAJĄCE ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE, PROGNOZY DEMOGRAFICZNE, MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ, SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY, ORAZ BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ.

W obszarze objętym zmianą nr 1/2016 studium planowane jest dopuszczenie lokalizacji:

- zabudowy techniczno-produkcyjnej z towarzyszeniem usług,*
- zabudowy usługowej.*

Dla potrzeb opracowania zmiany nr 1/2016 studium nie przeprowadza się bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę w zakresie funkcji zabudowy techniczno-produkcyjnej z towarzyszącymi usługami. Bilans w zakresie tej funkcji zawiera rozdział 7.1 opracowany dla potrzeb zmiany nr 2/2015 Studium.

Dla potrzeb opracowania zmiany nr 2/2015 studium określono maksymalne łączne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę techniczno-produkcyjną - jako min. 170 ha powierzchni użytkowej zabudowy. Zapotrzebowanie na nową zabudowę techniczno-produkcyjną określone zostało łącznie z uzupełniającą zabudową usługową z powodu łącznego występowania obu funkcji na większości terenów przemysłowych wyznaczonych w studium oraz z uwagi na charakter obecnego zainwestowania.

Chłonność 280 ha terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych i w obszarach możliwej lokalizacji takiej funkcji w jednostkach osadniczych (których chłonność przeanalizowano w kontekście ustaleń studium) określono na poziomie 100,8 ha powierzchni użytkowej nowej zabudowy techniczno-produkcyjnej.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Porównując maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę techniczno-produkcyjną z towarzyszącymi usługami, określone na poziomie 170 ha powierzchni użytkowej zabudowy z chłonnością terenów zabudowy techniczno-produkcyjnej wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych i w jednostkach osadniczych, którą oszacowano na poziomie 100,8 ha należy stwierdzić, że zapotrzebowanie to przewyższa chłonność terenów już przeznaczonych w obowiązujących planach miejscowych i w ww. jednostkach pod zabudowę.

Poza terenami zabudowy techniczno-produkcyjnej wyznaczonymi w obowiązujących planach miejscowych i poza terenami możliwej lokalizacji takiej funkcji w jednostkach osadniczych, (których chłonność przeanalizowano w kontekście ustaleń studium) możliwe jest wyznaczenie nowych obszarów zabudowy techniczno-produkcyjnej z towarzyszeniem usług, w których możliwa będzie realizacja nowej zabudowy o powierzchni użytkowej nie przekraczającej 69,2 ha (692 000 m²), z czego:

- w obszarze objętym zmianą nr 2/2015 Studium przeznacza się pod zabudowę techniczno-produkcyjną obszar o powierzchni 12,49 ha, w którym możliwa będzie realizacja nowej zabudowy techniczno-produkcyjnej o powierzchni użytkowej ok. 10 ha (100 000 m²),*
- w obszarze objętym zmianą nr 1/2016 Studium przeznacza się pod zabudowę techniczno-produkcyjną obszar o powierzchni ok. 4,5 ha, w którym możliwa będzie realizacja nowej zabudowy techniczno-produkcyjnej o powierzchni użytkowej ok. 2,99 ha (29 900 m²).*

Obszary zabudowy techniczno-produkcyjnej z towarzyszeniem funkcji usługowej wyznaczone w studium stanowią obszary aktywności gospodarczej. Funkcje, które będą zlokalizowane w tych obszarach będą zaspokajać zapotrzebowanie nie tylko mieszkańców gminy, lecz również mieszkańców całego Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Dla potrzeb opracowania zmiany nr 1/2016 studium przeprowadza się bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w zakresie funkcji zabudowy usługowej. Bilans zawierają rozdziały 7.2.1 – 7.2.8.

7.2.1. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w zakresie uwarunkowań ekonomicznych.

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w zakresie ekonomii kształtowane są przez uwarunkowania gospodarcze, zarówno wewnętrzne, jak i wynikające ze struktury i schematu działania regionu. Mają one decydujący wpływ na tempo i kierunki rozwoju, co uwidacznia się w strukturze funkcjonalno-przestrzennej jednostek osadniczych.

Na terenie Gminy Świlcza funkcjonują obecnie 1079 podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON. Rynek pracy na terenie gminy kształtowany jest głównie przez sektor prywatny – reprezentuje go 1037 podmiotów, z czego 871 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Struktura wielkościowa przedsiębiorstw gminy Świlcza wskazuje, że ponad 95% przedsiębiorstw to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0-9 osób.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Przeważającym rodzajem działalności gospodarczej w gminie Świlcza ujętej wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) jest działalność obejmująca handel detaliczny hurtowy oraz naprawę samochodów. Drugim pod względem popularności w gminie Świlcza przedmiotem działalności gospodarczej jest przetwórstwo przemysłowe, na trzecim miejscu jest budownictwo, a czwarte miejsce zajmuje transport i gospodarka magazynowa.

Na terenie gminy występują korzystne warunki klimatyczno-glebowe do rozwoju produkcji rolniczej. W gminie Świlcza w 2015 roku zarejestrowano 3184 podatników podatku rolnego od gospodarstw o powierzchni powyżej 1 hektara. Ta liczba spadła w stosunku do roku 2010, kiedy przeprowadzono ostatni powszechny spis rolny.

Na 3241 gospodarstw rolnych aż 28 % nie miało dochodów z działalności rolniczej, co w praktyce oznacza, że produkowały wyłącznie na własne potrzeby, to daje liczbę 2327 (71%) gospodarstw przynoszących jakiekolwiek- choćby minimalne dochody z działalności rolniczej. 42% gospodarstw osiągało także dochody z pracy najemnej, 16 % osiągało dochody z prowadzenia działalności gospodarczej, a 35 % łączyło prace w gospodarstwie z dochodami z renty i emerytury. Struktura wielkościowa gospodarstw jest zdominowana przez gospodarstwa małe poniżej 1 ha, co nie wpływa korzystnie na rozwój rolnictwa wysoko towarowego i specjalizacji w tej dziedzinie.

Z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju istotne jest dążenie do zróżnicowania dostępnych miejsc pracy. Procesy te powinny jednak następować z poszanowaniem krajobrazu kulturowego oraz istotnych wartości społecznych.

Bliskość Rzeszowa (dostępność komunikacyjna, możliwość korzystania z bazy oświatowej, kulturalnej, społecznej, medycznej itp.) jest korzystna z punktu widzenia uwarunkowań zewnętrznych i powinna mieć wpływ oraz znaczenie dla rozwoju i procesów gospodarczych. Mając na celu poprawę sytuacji ekonomicznej oraz biorąc pod uwagę potrzeby i możliwości rozwoju gminy należy dążyć do dywersyfikacji struktury zatrudnienia oraz umożliwienia lokalizacji zamierzonych przez mieszkańców przedsięwzięć. Tereny inwestycyjne stwarzające możliwość aktywizacji gospodarczej ludności powinny być lokalizowane zgodnie z zasadą dobrego sąsiedztwa. Do rozwoju funkcji usługowej predystynowane są wykształcone jednostki osadnicze położone w sąsiedztwie dróg, w tym w szczególności o charakterze tranzytowym.

7.2.2. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w zakresie uwarunkowań środowiskowych.

Pod względem geograficznym gmina leży na pograniczu pogórza Karpackiego i Kotliny Sandomierskiej. Budowa geologiczna, zwłaszcza południowej części gminy, to obszar pokryty lessem. Krajobrazowo dominuje krajobraz wyżynny lessowy, poprzecinany dość głębokimi dolinami potoków, gdzieśgdyś występują wąwozy lessowe. Na terenie gminy następuje przejście Pogórza Rzeszowskiego w Rynnę Podkarpacką, będącą obniżeniem terenu o szerokości 4-6 km u podnóża Karpat. Na terenie gminy rynnę tę wypełnia rzeka Mrowła płynąca równolegle do krawędzi karpackiej na wschód.

Użytki rolne w gminie zajmują 7930 ha, tj. ok. 70% całkowitej powierzchni, w tym: grunty orne – 4 723 ha, łąki i pastwiska – 2609 ha.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

W północnej części gminy przeważają gleby o niskiej klasie bonitacyjnej, głównie piaszczyste. W południowej części gleby należą do III i IV klasy bonitacyjnej. Przeważają gleby brunatne, które są żyzne, ale szybko ulegają erozji.

Powierzchnia lasów na terenie gminy wynosiła w 2014 r. 2323 ha (źródło: Bank Danych Lokalnych GUS), co stanowi około 21% powierzchni gminy. Większe, zwarte kompleksy leśne porastają przede wszystkim tereny północnej i zachodniej części gminy. Występują tu bory mieszane, w których przeważają sosny z domieszką dębu, grabu, jodły, buka i brzozy.

W gminie występują udokumentowane złoża kopalin, m.in. złoża gazu ziemnego, kruszyw naturalnych i surowców ilastych ceramiki budowlanej.

Dużą powierzchnię gminy obejmują ustalone prawnie formy ochrony przyrody i krajobrazu, w tym m.in. rezerwat Zabłocie, Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu i obszary Natura 2000 PLH 180043 Mrowle Łąki i PLB180005 Puszcza Sandomierska. Istnieje potrzeba aktywnego i kompleksowego działania na rzecz przestrzegania nakazów i zakazów funkcjonujących na ich terenie.

Zasoby przyrodnicze gminy kształtują jej potencjał turystyczny zdolny ściągnąć do Świlczy osoby szukające wypoczynku. Liczne tereny leśne, zbiorniki wodne, szlaki turystyczne mogą stanowić ofertę skierowaną do turystów, którzy mogą tu znaleźć miejsca godne odwiedzenia i zapewniające wypoczynek.

7.2.3. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy w zakresie uwarunkowań społecznych.

Najliczniejszą grupę wiekową na analizowanym terenie stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 63,3%. Na podobnym poziomie natomiast kształtuje się liczebność grup mieszkańców w wieku poprodukcyjnym oraz osób w wieku przedprodukcyjnym, chociaż odsetek osób starszych jest nieznacznie wyższy.

Wszelkie działania podejmowane w zakresie planowania przestrzennego powinny być dostosowane do zachodzących zmian zaobserwowanych w gminie tj. wskaźnik liczby ludności w wieku produkcyjnym oraz w wieku do 18 lat, który może wzrosnąć w przyszłości, jeśli warunki w gminie będą bardziej korzystne dla osiedlania się młodych ludzi, a także wzrost liczebności grupy w wieku emerytalnym.

Gmina Świlcza zapewnia dostęp do obiektów infrastruktury, które pozwalają na zaspokojenie elementarnych potrzeb społecznych.

Poziom wyposażenia gminy w podstawowe obiekty usługowe dla mieszkańców w różnych przedziałach wiekowych można określić jako dobry. Na omawianym obszarze znajdują się następujące instytucje publiczne:

- Urząd Gminy,*
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej*
- Gminne Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Świlczy z siedzibą w Trzcianie*
- 4 przedszkola, 1 przedszkole specjalne oraz 5 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych*

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- 10 szkół podstawowych, w tym 1 szkoła specjalna (Specjalny Ośrodek Szkłono Wychowawczy w Mrowli).
- 5 gimnazjów
- Zespół Szkół Techniczno-Weterynaryjnych, w ramach, którego funkcjonuje Liceum Ogólnokształcące – Pożarnicze, Technikum Inżynierii Środowiska, Technikum Weterynaryjne, Technikum Geodezyjne, Technikum Żywienia i Gospodarstwa Domowego, Technikum Budownictwa i Technikum Fryzjerskie a także Szkoła Policealna - Inżynierii Środowiska i Melioracji,
- Gminny Ośrodek Zdrowia w Świlczy,
- Wiejskie Ośrodki zdrowia w Trzcianie, Bratkowicach i Mrowli,
- Punkt Lekarski w Dąbrowie
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Woliczce
- Gminna Biblioteka Publiczna w Świlczy z siedzibą w Trzcianie, z 5 filiami w Świlczy, Bratkowicach, Mrowli, Rudnej Wielkiej oraz w Dąbrowie.

Dużym problemem społecznym w gminie jest bezrobocie. Bezrobocie w gminie Świlcza w okresie 2008 -2012 utrzymywało się poniżej poziomu krajowego, jednak w latach 2013 - 2014 przekroczyło go. W stosunku do poziomu bezrobocia w województwie podkarpackim stale utrzymuje się poniżej, chociaż rosło w okresie od 2008 do 2013 roku. W roku 2014 zanotowało nieznaczny spadek o 0,5% co w praktyce w liczbach bezwzględnych oznaczało zmniejszenie się liczby osób bez pracy o 47 osób. Jednak - kiedy bierze się pod uwagę stosunek liczby bezrobotnych w gminie do ogólnej liczby bezrobotnych w Polsce czy w województwie - to można zauważyć, że to zmniejszenie się liczby bezrobotnych nie było tak silne jak tendencja krajowa czy nawet wojewódzka.

W ramach udzielanej przez gminę pomocy społecznej ze wsparcia w 2013 roku skorzystało 8,6 % mieszkańców gminy. Z roku na rok ta liczba systematycznie spada, co świadczy o zmniejszającej się liczbie osób takiej pomocy wymagających. Mimo zmniejszania się tej liczebności tej grupy, stale utrzymuje się ona powyżej średniej krajowej. Istniejąca infrastruktura społeczna jest wystarczająca w zakresie potrzeb i negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy.

W niedalekiej przyszłości może pojawić się potrzeba poszerzenia oferty społeczno-kulturalnej w celu aktywizacji ludzi w wieku 50+ poprzez promowanie aktywnego trybu życia oraz organizowanie warsztatów doszkalających z różnych dziedzin w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Analizując dane demograficzne oraz biorąc pod uwagę słabe strony gminy Świlcza, można określić, w jakim kierunku powinna się ona rozwijać.

Przede wszystkim priorytetowym zadaniem jest zwiększenie ilości miejsc pracy w celu zmniejszenia stopy bezrobocia. Nowe możliwości zatrudnienia nie tylko sprawią, że gmina stanie się atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla ludności, ale także przyczynią się do eliminacji istniejących problemów społecznych, które w dużej mierze są wynikiem trudności materialnych. Gmina powinna również dążyć do podniesienia standardu życia mieszkańców gminy poprzez zwiększenie dostępności do usług bytowych, urzędowych oraz poprzez realizację zadań inwestycyjnych.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Należy mieć także na uwadze starzenie się społeczeństwa i co za tym idzie dostosowywanie infrastruktury oraz stwarzanie udogodnień dla osób, które nie są w pełni sprawne i w wielu czynnościach potrzebują wsparcia.

7.2.4. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z prognozy demograficznej 2015-2045

Według danych GUS liczba ludności gminy Świlcza w 2015 r. wynosiła 16282 osób. Długoterminowa prognoza demograficzna dla jednostki szczebla gminnego wymaga przyjęcia ogólnych założeń i uproszczeń z uwagi na dużą losowość wydarzeń i trendów determinujących strukturę społeczeństwa. Ludność gminy Świlcza jest niewielką zbiorowością, której zmienne mogą kształtować się w sposób przypadkowy. Biorąc pod uwagę wymienione w poprzednich rozdziałach uwarunkowania z zakresu gospodarki, na potrzeby prognozy zakłada się, iż rozwój gminy będzie wykazywał umiarkowane, stałe tendencje. Opracowaniem bazowym do sporządzenia prognozy demograficznej dla gminy Świlcza jest Prognoza ludności na lata 2014-2050 Głównego Urzędu Statystycznego. Publikacja ta zawiera prognozy liczby ludności opracowane na podstawie zmian ruchu naturalnego, migracji wewnętrznych i zewnętrznych. Podstawową jednostką terytorialną jest powiat w podziale na części miejskie i wiejskie. Z uwagi na brak opracowania dla jednostek administracyjnych szczebla gminnego, niniejsza analiza oparta jest na danych przyjętych dla obszarów wiejskich powiatu rzeszowskiego, których część stanowi gmina Świlcza. Prognoza ludności na lata 2014-2050 w szczegółowym zakresie określa przyjęte założenia społeczno-ekonomiczne i kulturowe, w tym założenia dzietności (zmiany liczby urodzeń, zmiany w strukturze wieku kobiet, zmiany liczby zawieranych małżeństw), założenia umieralności (przewidywana umieralność i trwanie życia), założenia do prognozy migracji wewnętrznych i zewnętrznych.

Dotychczasowe procesy demograficzne w gminie tak, jak i w całym powiecie rzeszowskim były dość korzystne. pomimo pojawiających się symptomów starzenia się społeczeństwa. Również prognozy demograficzne dla gminy Świlcza są korzystne. W 2045 wzrost liczby ludności o 7,2% odnotuje powiat rzeszowski (w tym część wiejska powiatu o 9%), stąd też przyjmując założenie, że tendencje demograficzne gminy Świlcza nie będą w znaczący sposób odbiegały od prognoz dla części wiejskiej powiatu, liczba ludności gminy będzie rosła w podobnym tempie i w analizowanych latach wyniesie o 9% więcej niż obecnie, czyli 17747 osób.

7.2.5. Możliwości finansowe gminy.

Budżet gminy, czyli roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów stanowi podstawę gospodarki finansowej gminy. Zgodnie z informacjami zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Świlcza na lata 2015 – 2020, dochody ogółem budżetu gminy Świlcza w okresie 2008-2014 wzrosły o 42%. Dochody te z wyjątkiem małego spadku w roku 2013 - z roku na rok stawały się większe. Wśród głównych źródeł dochodów własnych gminy należy wyróżnić dwa, tj. podatek od nieruchomości oraz udział w podatku dochodowym od osób fizycznych. Te dwa źródła wspólnie stanowią prawie ¾ dochodów własnych gminy.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Wydatki budżetowe gminy Świlcza w okresie 2008-2014 rosły od sumy 35 115 504,26 w 2008 do 47 765 349,62 w 2014 r. Rozwój ten nie odbywał się w równomierny – liniowy sposób. W 2010 r. budżet osiągnął swoje maximum na poziomie 49 716 389,54 roku. Wydatki majątkowe inwestycyjne nie przejawiają jednej stałej tendencji. W badanym okresie wydatki na ten cel wahały się od 4,5 mln do ponad 12, 3 mln złotych.

Strategia Rozwoju Gminy Świlcza na lata 2015 – 2020 zawiera Plan inwestycyjny na lata 2015-2020. W planie tym są ujęte między innymi następujące inwestycje:

- Poprawa drogowych powiązań w ROF z miastem Rzeszów wraz z rozwojem sieci dróg gminnych, powiatowych, rowerowych.*
- Remont i modernizacja sieci wodociągowej na terenie gminy Świlcza, w celu stworzenia pierścieniowego układu zasilania, z dostosowaniem ujęcia wody Przybyszówka – Bzianka do pracy w układzie.*
- Budowa, remont i modernizacja sieci oraz przyłączy wodociągowych w części niezrealizowanej.*
- Modernizacja ujęć wody, stacji uzdatniania wody w celu zwiększenia wydajności i poprawy jakości uzdatniania, w tym wykonania nowych ujęć.*
- Prace rozwojowe, modernizacyjne i remontowe w zakresie sieci i urządzeń kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Świlcza, w tym budowa kolektora przesyłowego z*
- Oczyszczalni Ścieków w Kamyszynie do kolektora w Rzeszowie-Dworzysku.*
- Przebudowa dróg gminnych na terenie Gminy Świlcza.*

Dla ww. inwestycji określono ich wartość oraz źródła finansowania.

Lista powyższych planowanych przedsięwzięć gminnych wskazuje, że możliwości gminy Świlcza w tym zakresie są wystarczające do stopniowego podnoszenia jakości i dostępności urządzeń infrastruktury społecznej i technicznej na terenach obecnie zainwestowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w obowiązujących planach miejscowych. Dodatkowym atutem jest fakt wydajnego wykorzystywania możliwości płynących z programów dotacji celowych, również tych z udziałem środków europejskich.

7.2.6. Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową.

Lokalizacja funkcji usługowych jest pożądana na terenie gminy Świlcza z punktu widzenia realizacji jej strategicznych celów rozwojowych.

Podstawowym dochodem gminy z działalności gospodarczej są: podatek od nieruchomości, podatek od środków transportu, udział w podatkach (VAT, podatek dochodowy). Jednak najważniejszą korzyścią z rozwoju gospodarczego jest zwiększenie dochodów osobistych mieszkańców i ich siły nabywczej, co ma również przełożenie na zmniejszenie obciążeń socjalnych gminy. W tym kontekście ogromne znaczenie ma rozwój przedsiębiorczości i wspieranie rozwoju terenów o charakterze usługowym, które stanowią będą lokalne ośrodki aktywności gospodarczej.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

W obszarach tych będą mogły być lokalizowane funkcje, które mogą zapewnić dodatkowe miejsca pracy dla mieszkańców gminy, a jednocześnie pomóc lokalnym i napływowym przedsiębiorcom w rozwoju swojego potencjału gospodarczego.

Z punktu widzenia celów określonych w strategii rozwoju gminy Świlcza istotne jest stworzenie efektywnej i spójnej koncepcji wykorzystania terenów inwestycyjnych gminy, pozwalające na dywersyfikację zatrudnienia w gminie i aktywną walkę z bezrobociem. Grupą docelową są bezrobotni z terenu gminy Świlcza, których liczba na koniec 2014 r. wynosiła 883 osoby.

	<i>Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym</i>	<i>Przeciętna powierzchnia użytkowa zabudowy usługowej na 1 mieszkańca [m²]</i>	<i>Zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową [m²] (2x3)</i>	<i>Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w powierzchni użytkowej [m²]</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
<i>obecnie</i>	<i>10 307</i>	<i>20</i>	<i>206 140</i>	
<i>w 2045 r. – prognoza</i>	<i>11 234</i>	<i>100</i>	<i>1 123 400</i>	
<i>różnica pomiędzy obecnym i prognozowanym zapotrzebowaniem</i>				<i>917 260</i>

Tab. Maksymalne zapotrzebowanie na zabudowę usługową; źródło: opracowanie własne

W kontekście rozwijających się jednostek osadniczych oraz potrzeb związanych z starzejącym się społeczeństwem przyjęto założenie, iż w 2045 r. na 1 mieszkańca gminy Świlcza powinno przypadać 100 m² powierzchni użytkowej usług, w tym usług publicznych. W związku z tym istnieje potrzeba wyznaczenia terenów pod zabudowę usługową o maksymalnej powierzchni użytkowej 917 260 m². Przyjęcie wskaźnika na tak wysokim poziomie umotywowane jest potrzebą aktywizacji gospodarczej ludności w zakresie podejmowania działalności gospodarczej.

Ponadto na terenie gminy występuje także zapotrzebowanie na usługi związane z opieką nad osobami starszymi. Aktualne prognozy demograficzne wskazują na rosnący w społeczeństwie odsetek osób starszych, a co za tym idzie pojawiające się zapotrzebowanie społeczne na usługi związane z opieką nad tymi osobami. Lokalizacji tego typu usług na terenie gminy sprzyja bliskość Rzeszowa. Z analizy porównawczej wielkości obiektów tego typu funkcjonujących na terenie Polski wynika, że ilość miejsc dla pensjonariuszy kształtuje się w nich od około 40 do około 200. Przyjmując wskaźnik 200m² powierzchni obiektu domu opieki na 1 jej użytkownika (wliczając w tą powierzchnię także powierzchnie dla obsługi medycznej, technicznej i gastronomicznej) zakłada się stworzenie na terenie gminy rezerwy terenu, na

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

której możliwa będzie lokalizacja 40 000 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy usługowej związanej z opieką nad osobami starszymi, dla objęcia opieką około 200 osób.

Mając na względzie oszacowaną powierzchnię niezbędną dla lokalizacji nowych i rozwoju istniejących funkcji usługowych w gminie Świlcza, odpowiednie arealy gruntowe pod planowane inwestycje z uwzględnieniem niezbędnych powiązań komunikacyjnych, wykazuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nowe tereny zabudowy usługowej, na których możliwa będzie lokalizacja 957 260 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy usługowej.

7.2.7. Chłonność terenu.

Na terenie gminy Świlcza powierzchnia obszarów objętych obowiązującymi planami miejscowymi wynosi 392 ha. W obowiązujących planach miejscowych wyznaczono 114,1 ha terenów zabudowy usługowej, w tym przeznaczonych pod :

- zabudowę usługową ogółem - 27,9% powierzchni objętej planem – 109,4 ha,*
- zabudowę usług publicznych - 1,2% powierzchni objętej planem – 4,7 ha.*

Poza obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego znajdują się tereny, na których istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. Obszary te występują w granicach jednostek osadniczych o zwartych strukturach funkcjonalno-przestrzennych.

Dla potrzeb opracowania zmiany studium nr 1/2016 oszacowano chłonność terenów zabudowy usługowej już wyznaczonych w studium, których łączna powierzchnia wynosi 160 ha. Analizie chłonności poddano wyznaczone w studium obszary, w których zabudowa usługowa stanowi główny kierunek zagospodarowania terenu, tzn. obszarów U, 1U, U-M.

W ogólnej powierzchni 160 ha obszarów wyznaczonych w studium pod zabudowę usługową zawiera się powierzchnia 114,1 ha przeznaczona pod zabudowę usługową w obowiązujących planach miejscowych. Analiza chłonności obszarów zabudowy usługowej już wyznaczonych w studium zawiera też oszacowanie chłonności, położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (tzn. w granicach wyodrębnionego przestrzennie obszaru zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkanego przez ludzi) rozumianej jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy usługowej.

Analiza aktualnego stanu użytkowania terenów wg danych GUS wykazała, że w 2014 r. gruntów faktycznie zabudowanych i zurbanizowanych pod terenami usługowymi w gminie było ok. 40 ha, co oznacza, że powierzchnia obszarów zabudowy usługowej wyznaczona w studium jest obecnie wykorzystana w ok. 25%.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Chłonność 160 ha terenów wyznaczonych w studium, których głównym kierunkiem zagospodarowania jest zabudowa usługowa wg szacunkowych wyliczeń przy założeniu:

- powierzchni terenu niewykorzystanego pod zabudowę - 120 ha,
- średniej powierzchni zabudowy ok. 80% powierzchni terenu jeszcze niewykorzystanego pod zabudowę,
- realizacji jednej kondygnacji zabudowy (z uwagi na specyfikę funkcji),
- wskaźnika powierzchni użytkowej zabudowy jako 80% powierzchni zabudowy budynku jednokondygnacyjnego,

wynosi 768 000 m².

7.2.8. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

W granicach 160 ha terenów wyznaczonych w studium, których głównym kierunkiem zagospodarowania jest zabudowa usługowa, możliwa jest realizacja nowej zabudowy usługowej o powierzchni użytkowej 768 000 m².

Porównując maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową, które wynosi 957 260 m² powierzchni użytkowej zabudowy z chłonnością terenów zabudowy usługowej wyznaczonych już w studium (w tym w obowiązujących planach miejscowych), którą oszacowano na poziomie 768 000 m² należy stwierdzić, że zapotrzebowanie to przewyższa chłonność terenów wyznaczonych już w studium (w tym w obowiązujących planach miejscowych) o 189 260 m².

Zgodnie z wynikiem przeprowadzonej analizy chłonności i maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę przewiduje się możliwość lokalizacji nowej zabudowy usługowej w ilości odpowiadającej nie więcej niż 189 260 m² maksymalnej powierzchni użytkowej zabudowy. W studium mogą więc zostać wyznaczone nowe obszary usługowe o powierzchni ok. 29,5 ha terenów.

W zmianie nr 1/2016 wyznacza się obszary 2U, których głównym kierunkiem zagospodarowania jest zabudowa usługowa. Obszary te mają powierzchnię ok. 2,7 ha, z czego na części tego obszaru o powierzchni 0,2 ha występuje już istniejąca zabudowa.

W obszarze tym może być zlokalizowana nowa zabudowa usługowa o powierzchni użytkowej ok. 33 600 m² powierzchni użytkowej nowej zabudowy.

Analiza przeprowadzona w rozdziale 7.2.5 wykazała, iż możliwości finansowe gminy są wystarczające w zakresie realizacji zadań własnych na terenach obecnie przeznaczonych pod zabudowę i planowanych, znajdujących się w granicach jednostek osadniczych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Gmina w sposób wydajny realizuje inwestycje z zakresu infrastruktury komunikacyjnej i technicznej.

W obszarze objętym zmianą nr 1/2016 Studium nie przewiduje się możliwości lokalizacji infrastruktury społecznej, służącej realizacji zadań własnych gminy, z uwagi na położenie

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

tego obszaru w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych, co może wiązać się z narażeniem na zwiększoną emisję hałasu.

Z tego względu w obszarze tym nie powinny być lokalizowane usługi związane z opieką społeczną, stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży lub szpitale, ponieważ funkcje te są objęte ochroną przed hałasem.

Obszar objęty zmianą studium nr 1/2016 posiada możliwość dostępu do infrastruktury technicznej oraz obsługi komunikacyjnej, a ewentualne inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej, należące do zadań własnych Gminy dotyczyć mogą wyłącznie niewielkich uzupełnień sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej.

Ewentualne potrzeby inwestycyjne, wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarze objętym opracowaniem nie będą więc przekraczać możliwości ich finansowania.⁷⁾

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Gmina Świlcza pomimo położenia w sąsiedztwie dużego ośrodka miejskiego w zakresie użytkowania terenów nie posiada cech charakterystycznych dla gmin podmiejskich. Na 120,3 km² powierzchni gminy ponad 72% stanowią użytki rolne, lasy zajmują około 18 %, tereny zainwestowane około 9%. Jednocześnie gmina nie ma charakteru gminy typowo rolniczej, o czym świadczy znaczna część gruntów leżących odłogiem. Struktura użytkowania gruntów rolnych została przedstawiona w rozdziale 3.4 omawiającym uwarunkowania wynikające z rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Problem jest jednak nieuregulowany stan prawny gruntów prywatnych (około 30 % rolników). W wyniku zaszłości, problemów spadkowych, zubożeniu spadkobierców itp. problemem mogą być postępowania prawne związane np. z inwestycjami, scalaniem i innych. W gminie Świlcza dominuje własność prywatna, stanowiąca prawie 69% powierzchni gminy. Na drugim miejscu pod względem własności jest własność Skarbu Państwa, przy czym własnością Skarbu Państwa są głównie lasy – prawie wszystkie lasy są państwowe.

Grunty znajdujące się w obszarze objętym zmianą nr 2/2015 Studium w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka stanowią własność gminną.⁶⁾

Grunty znajdujące się w obszarze objętym zmianą nr 1/2016 Studium w miejscowości Świlcza stanowią własność prywatną, własność gminy Świlcza oraz, grunty Skarbu Państwa.⁷⁾

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Obowiązująca obecnie ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.) określa następujące formy ochrony przyrody:

- 1) parki narodowe;

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- 2) rezerваты przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Północna część gminy wchodzi w skład Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który w przyszłości ma być włączony do Parku Krajobrazowego Puszczy Sandomierskiej, w którym obowiązują proekologiczne sposoby gospodarowania.

Obszar ten wchodzi w skład Obszaru Specjalnej Ochrony Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” kod PLB180005.

Poza tym do obiektów i terenów chronionych na podstawie odrębnych przepisów zalicza się obiekty i zespoły wpisane do rejestru zabytków oraz ewidencji zabytków.

Wszystkie tego typu obiekty znajdujące się na terenie gminy Świlcza omówiono w rozdziale 3.3 oraz 4.2.

Obszary chronione na podstawie przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych zostały omówione w rozdziałach dotyczących rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, tj. rozdziale 3.

Do obszarów i obiektów chronionych na podstawie przepisów prawa wodnego należą tereny ujęć wody i strefy ochronne tych ujęć. Wszystkie ujęcia wody, które dostarczają wodę pitną do wodociągów gminnych mają wyznaczone właściwymi decyzjami strefy ochrony bezpośredniej. Nie wyznaczono terenów ochrony pośredniej.

Dla zbiornika wód podziemnych zostały wyznaczone właściwe strefy ochronne, omówione w rozdziale 11.2. Wody podziemne.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJACE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEN GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy, w jej południowej części występują tereny osuwiskowe. Najwięcej terenów osuwiskowych, również o największym zasięgu obszarowym znajduje się w miejscowościach Błędowa Zgłobieńska i Trzciana tereny takie występują również w miejscowości Woliczka.

11. UWARUNKOWANIA WYNIKAJACE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN ORAZ ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH

11.1 SUROWCE MINERALNE

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Na terenie gminy Świlcza znajdują się następujące udokumentowane złoża surowców mineralnych:

- 1) ropa naftowa – jest eksploatowana ze złoża „Nosówka”, którego niewielka część leży w gminie Świlcza, w rejonie Błędowej Zagłobieńskiej; dla tego złoża zostały utworzone obszar i teren górniczy na mocy decyzji nr Gosm/2148/C/94 z dnia 27.07.1994.,
- 2) gaz ziemny – złoża w rejonie „Kielanówka – Rzeszów I” zostały objęte obszarem górniczym na mocy decyzji GK/WK/MN/1090/98 z dnia 12.03.1998 r., obejmuje południową część wsi Bzianka .

Wszystkie złoża eksploatowane są przez Sanocki Zakład Górnictwa Nafty i Gazu w Sanoku. W obrębie terenów i obszarów górniczych obowiązują ograniczenia zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami szczegółowymi.

- 3) kruszywo naturalne – w północno – wschodniej części gminy, w obrębie terenu górniczego „Lipie – Mrowla” utworzonego decyzją Wojewody Rzeszowskiego Nr 7512/18/13/96 PPKiUG, eksploatacja odbywa się w obszarach górniczych „Mrowla – część A, B, C” oraz „Bratkowice – Blich II”,
- 4) torf – udokumentowane złoża występują w dolinach Mrowli , Potoku Bratkowickiego, Szlachcianki o stwierdzonych zasobach 1,4 mln m³; ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych ogranicza możliwość nierolniczego wykorzystania tych złóż.

11.2 WODY PODZIEMNE

Fragment obszaru położonego w pasie środkowym gminy zaliczony został do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 425 „Dębica – Rzeszów – Stalowa Wola”, największego i najbardziej zasobnego w wodę w rejonie Zapadliska Podkarpackiego. Obszar ten został utworzony decyzją MOŚZNiL Nr KDH 1/01306037/97 z dnia 18.07.1997 roku. W celu zabezpieczenia przed ewentualnym zagrożeniem określono zasięg tzw. obszaru najwyższej ochrony (ONO) i obszaru wysokiej ochrony (OWO). W związku z tym każde przedsięwzięcie z grupy znacząco wpływających na stan środowiska podejmowane na tym obszarze, a także budowa nowych ujęć podziemnych nie związanych z zaopatrzeniem wodociągów komunalnych istniejących na terenie gminy Świlcza musi być opiniowane przez właściwe służby ds. ochrony środowiska.

Część obszaru objętego zmianą nr 1/2016 Studium w miejscowości Świlcza położona jest w granicach projektowanego Obszaru Ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 „Dębica – Rzeszów – Stalowa Wola”.⁷⁾

W północnej części gminy Świlcza odwiercono 16 studni głębinowych, które mają stanowić ujęcie awaryjne dla miasta Rzeszowa. Łączna wydajność tych studni wynosi około 880 m³/h. studnie te nigdy nie były eksploatowane i nie posiadają uregulowań prawnych.

Na terenie gminy Świlcza stwierdzono występowanie specjalnych wód podziemnych tj.:

- 1) wody mineralne – w rejonie Rudnej Wielkiej występują zasoby wody mineralnej wodorowo – węglanowo – sodowej o wydajności około 12 m³/h,

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- 2) wody geotermalne – w rejonie Bratkowic stwierdzono występowanie kilku poziomów solankowych o temperaturach:
- na poziomie 800 m – 43 °C,
 - na poziomie 1400 m – 55 °C,
 - na poziomie 1500 m – 60 °C.

12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA TERENÓW GÓRNICZYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie gminy Świlcza występują następujące tereny górnicze:

1. Nosówka – ustanowiony decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr GK/wk/MN/2925/97 z dnia 12. 03. 1997 r. (złóże ropy naftowej „Nosówka”);
2. „Kielanówka-Rzeszów 1”. – ustanowiony decyzją Ministra Ochrony Środowiska Zasobów naturalnych i Leśnictwa nr GK/wk/MN/2090/98 z dnia 12. 03. 1998 r. (złóże gazu ziemnego „Kielanówka-Rzeszów”);
3. „Nosówka-Gaz” – wyznaczony decyzją Ministra Środowiska nr 15/2000 z dnia 13. 12. 2000 r. (złóże gazu ziemnego „Nosówka”);
4. Mrowla- część B – wyznaczony decyzją Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 20. 11. 2006 r. znak RŚ.IV.7512/150/06;
5. Mrowla- część D – wyznaczony decyzją Wojewody Podkarpackiego z dnia 4. 11. 2005 r. znak ŚR.II.7412/186/05;
6. Mrowla- część E – wyznaczony decyzją Marszałka Województwa Podkarpackiego z dnia 11. 04. 2007 r. znak RŚ.IV.7512-114/06.

13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

13.1 KOMUNIKACJA

Gmina Świlcza posiada stosunkowo dobrze rozwinięty układ komunikacyjny, między innymi dzięki swojemu bliskiemu położeniu od Rzeszowa, który jest ważnym węzłem komunikacji samochodowej oraz kolejowej. Na mapie nr 1 przedstawiono przebieg głównych tras komunikacyjnych na terenie województwa podkarpackiego.

13.1.1 UKŁAD KOLEJOWY

Gmina Świlcza leży na szlaku linii kolejowych o znaczeniu europejskim. Przez teren gminy przebiega magistrala kolejowa relacji Wrocław – Kraków – Rzeszów – Lwów – Kijów, będąca fragmentem transeuropejskiej magistrali kolejowej E – 30. Jest to linia kolejowa dwutorowa, zelektryfikowana, a jej stan techniczny jest oceniany jako dobry, w

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

przeciwieństwie do innych linii przebiegających przez województwo podkarpackie. Na podstawie umowy AGC linia ta jest przewidziana do modernizacji polegającej na dostosowaniu jej torowiska do prędkości pociągów 160 km/h.

Na terenie gminy Świlcza znajdują się trzy przystanki kolejowe w miejscowościach: Rudna Wielka, Świlcza i Trzciana.

13.1.2. UKŁAD DROGOWY

Na sieć drogową gminy Świlcza składają się fragment drogi krajowej oraz drogi powiatowe i gminne.

Teren gminy Świlcza przecina z zachodu na wschód droga krajowa nr 4 prowadząca z Wrocławia przez Kraków, Rzeszów do Przemyśla. Droga ta jest jednocześnie ciągiem międzynarodowej trasy E – 40. Na terenie gminy znajduje się jej fragment o długości 11,256 km.

Drogi powiatowe na terenie gminy Świlcza posiadają łączną długość 56, 974 km, w tym:

- o nawierzchni twardej ulepszonej – 47,354 km,
- o nawierzchni twardej nieulepszonej – 6,168 km,
- o nawierzchni gruntowej – 3,475 km.

Gęstość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 44,4 km/100 km² i jest wyższa od średniej w województwie podkarpackim wynoszącej 37 km/100 km². W tab.13 przedstawiono wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Świlcza.

Tab. 13. Drogi powiatowe.

Lp	Nr drogi	Przebieg	Długość [km]			
			ogółem	O naw. tw. ulep.	O naw. tw. nielep.	O naw. grunt.
1.	35551	Czarna Sędziszowska – Bratkowice - Miłocin	14,188	14,188	-	-
2.	35540	Trzciana – Nosówka - Zwiężczyca	6,100	4,939	1,161	-
3.	35558	Budy Głogowskie - Mrowla	2,538	2,538	-	-
4.	35379	Kupno – Bratkowice - Trzciana	10,072	7,930	2,142	-
5.	35556	Rudna Mała – Rudna Wielka - Rzeszów	3,396	1,236	2,160	-
6.	35555	Mrowla - Świlcza	3,140	3,140	-	-
7.	35546	Sielec – Będziemyśl - Dąbrowa	3,066	3,066	-	-
8.	35550	Będziemyśl – Klęczany - Bratkowice	3,480	2,005	-	1,475
9.	35553	Woliczka – droga przez wieś	2,682	2,682	-	-

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

10.	35554	Świlcza - Rzeszów	3,570	1,125	0,445	2,000
11.	35552	Dojazd do stacji PKP - Trzciana	0,120	0,120	-	-
12.	35544	Błędowa Zgłobieńska – Zgłobień - Niechborz	0,250	0,250	-	-
Razem			52,602	42,969	6,158	3,475

Uzupełniającą sieć drogową w gminie Świlcza stanowią drogi gminne o łącznej długości 34,717 km, w tym:

- o nawierzchni twardej ulepszonej – 19,572 km,
- o nawierzchni twardej nieulepszonej – 12,462 km,
- o nawierzchni gruntowej – 3,557 km.

Gęstość dróg gminnych wynosi 28,6 km/100 km² i jest nieco mniejsza od średniej gęstości dla województwa podkarpackiego wynoszącej 41 km/100 km². Poniżej w tabeli 14 zamieszczono wykaz dróg gminnych na terenie gminy Świlcza.

Tab.14 Drogi gminne.

LP	Nr drogi	Przebieg	Długość [km]			
			ogółem	o. naw. tw. ulep.	o. naw. tw. nielep.	o. naw. grunt.
1.	3536001	Błędowa Zgłobieńska - Lasek	3,547	-	1,858	1,680
2.	3536002	Bratkowice - Zastawie	1,580	1,580	-	-
3.	3536003	Bratkowice - Krzaki	1,308	0,498	-	0,810
4.	3536004	Bratkowice - Piaski	2,050	2,050	-	-
5.	3536005	Bzianka przez wieś	1,535	0,962	0,573	-
6.	3536006	Dąbrowa – Kolonia Zachodnia	1,386	-	1,386	-
7.	3536007	Dąbrowa – Kolonia Wschodnia - Trzciana	1,492	-	1,492	-
8.	3536008	Mrowla - Lipie	2,297	0,625	1,672	-
9.	3536009	Mrowla - Otoka	0,994	0,994	-	-
10.	3536011	Rudna Wielka przez wieś	1,486	1,486	-	-
11.	3536012	Rudna Wielka – stacja PKP	0,660	0,660	-	-
12.	3536013	Świlcza – Mała Strona	0,925	-	0,925	-
13.	3536014	Świlcza – stacja PKP	0,660	0,660	-	-
14.	3536015	Świlcza - Zapłocie	0,940	0,940	-	-
15.	3536016	Świlcza - Góra	1,928	1,560	-	0,398
16.	3536017	Świlcza – Kamyszyn – Mrowla - Otoka	2,014	1,324	-	0,690
17.	3536018	Trzciana - Ciegielnia	1,530	1,530	-	-
18.	3536019	Trzciana – Kolonia Wschodnia	1,376	1,376	-	-

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

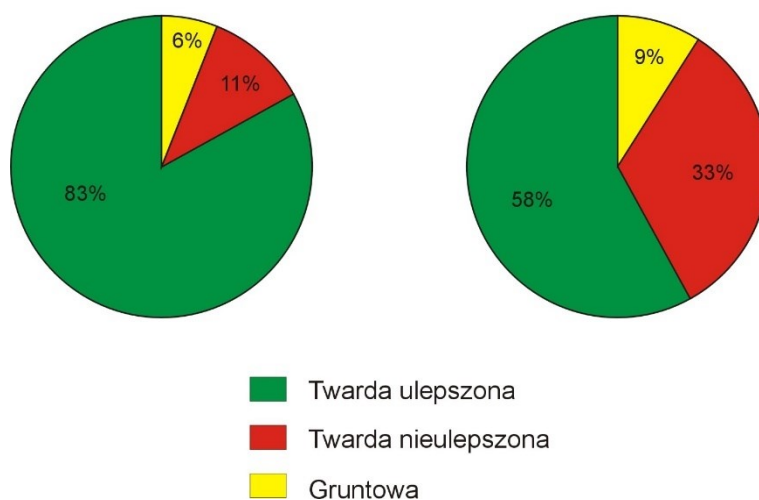
7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

19.	3536020	Trzciana - Dyndy	1,573	-	1,573	-
20.	3536021	Woliczka – Bzianka - Przybyszówka	4,159	2,184	1,975	-
21.	3536022	Woliczka - Dworzysko	1,180	1,010	0,170	-
		Razem	34,717	19,572	12,462	3,557

Gęstość sieci drogowej na terenie gminy Świlcza, za sprawą dużej liczby dróg powiatowych, jest stosunkowo wysoka, jednak nie wystarczająca do prawidłowej obsługi komunikacyjnej obszaru gminy.

Obecny układ sieci drogowej powstał poprzez kolejne etapy modernizacji istniejących w przeszłości dróg, polegające głównie na wzmacnianiu, poszerzaniu i ulepszaniu nawierzchni. Skutkiem tego jest fakt, że obecna sieć dróg w gminie Świlcza nie na całej długości posiada parametry odpowiednie do funkcji i klasy drogi oraz sukcesywnie wzrastającego natężenia ruchu drogowego.

Ryc.4 Rodzaj nawierzchni na drogach w gminie Świlcza.
DROGI POWIATOWE DROGI GMINNE

Porównanie wszystkich dróg na obszarze gminy pod względem rodzaju nawierzchni (por. ryc.4) wykazało, że około 83% dróg powiatowych i około 53% dróg gminnych posiada nawierzchnię twardą ulepszoną, natomiast reszta dróg posiada nawierzchnię nieulepszoną lub gruntową. Brak drożności spowodowany jest przede wszystkim złym stanem technicznym nawierzchni i obiektów mostowych, ograniczeniami prędkości wskutek intensywnej obudowy dróg i brakiem wymaganych parametrów technicznych.

13.1.3 RUCH DROGOWY

Droga krajowa nr 4 na odcinku Rzeszów – Kraków prowadzi przede wszystkim ruch gospodarczy, a okresowo także turystyczny. Ruch drogowy na odcinku Rzeszów – Trzciana (w 60% jest to ruch lokalny do Rzeszowa) zwiększył się w latach ostatnich o około 60%.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Nieco mniejsze natężenie ruchu drogowego występuje na drodze nr 4 na odcinku od Trzciany do Sędziszowa Małopolskiego. Jednak mimo to trend zmian jest taki sam jak w poprzednim przypadku co prowadzi do ciągłego wzrostu SDR.

Droga krajowa na terenie gminy Świlcza przenosi ruch dwukrotnie wyższy od średniego dobowego natężenia ruchu występującego na drogach krajowych województwa podkarpackiego. Również wskaźnik wzrostu natężenia ruchu na tej drodze był zdecydowanie wyższy od średniej dla województwa podkarpackiego.

13.1.5 KOMUNIKACJA ZBIOROWA

Gmina Świlcza posiada dobrze zorganizowaną komunikację zbiorową. Obszar gminy obsługiwany jest przez komunikację autobusową PKS oraz komunikację miejską MPK z Rzeszowa, a także przez połączenia kolejowe PKP. Gmina posiada dobry system przewozów pasażerskich i bardzo dobre połączenia komunikacyjne z Rzeszowem. Wszystkie miejscowości na terenie gminy są obsługiwane przez komunikację zbiorową.

13.1.6 UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Gmina Świlcza ze względu na swoje położenie w sąsiedztwie miasta Rzeszowa oraz przebiegająca przez jej teren drogę krajową nr 4 oraz magistralę kolejową E – 30 jest dobrze usytuowana w układzie komunikacyjnym województwa podkarpackiego. W celu zwiększenia tempa rozwoju gospodarczego i podniesienia jakości życia ludności w gminie należy dążyć do szybkiej modernizacji układu komunikacyjnego. Obecny stan dróg powiatowych i gminnych na terenie gminy znacznie odbiega od wymaganych standardów. Wykształcone w długim okresie czasu układy osadnicze i kierunki ciążenia komunikacyjnych zdeteterminowały kształt i kierunki rozbudowy sieci komunikacyjnej.

Dynamicznie rozwijający się ruch samochodowy, zwłaszcza na drodze krajowej nr 4 na odcinku przebiegającym przez teren gminy, stwarza konieczność modernizacji i intensywnej rozbudowy istniejącej sieci drogowej. Na rozwój gminy będą miały wpływ planowana budowa autostrady A4 i drogi ekspresowej S19 oraz projektowana w kierunku zachodnim rozbudowa układu komunikacyjnego miasta Rzeszów wymagająca ścisłego powiązania z siecią drogową gminy Świlcza.

Układ kolejowy

Przebiegająca przez teren gminy Świlcza międzynarodowa magistrala kolejowa E-30, sukcesywnie na całej swej długości będzie modernizowana, co spowoduje poprawę bezpieczeństwa ruchu na tej linii. Modernizacja polegać będzie na przebudowie istniejącego torowiska i dostosowaniu jego parametrów technicznych do standardów międzynarodowych układów kolejowych.

Układ drogowy

Gmina Świlcza pełni bardzo ważną rolę w układzie komunikacyjnym całego województwa podkarpackiego, dzięki swojemu położeniu na transeuropejskim ciągu drogowym i kolejowym. Podstawową sieć komunikacyjną w gminie to:

-
- 2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana
 - 3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice
 - 4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana
 - 5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza
 - 6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka
 - 7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- drogi krajowe – 11%,
- drogi powiatowe – 54%,
- drogi gminne – 35%.

Gęstość dróg w gminie Świlcza jest zadowalająca i wystarczająca dla zapewnienia prawidłowej obsługi komunikacyjnej gminy. Jednak przy wyznaczaniu nowych terenów budowlanych niezbędna będzie rozbudowa obecnego układu komunikacyjnego gminy.

Generalny pomiar natężenia ruchu na drodze krajowej nr 4 potwierdza, że od lat 90-tych utrzymuje się bardzo wysoki wskaźnik wzrostu. Średnie dobowe natężenie ruchu na tej drodze waha się od 10 tys. do 20 tys. pojazdów. W tabeli 15 przedstawiono wyniki prognozy SDR dla drogi nr 4, na odcinku Klęczany – Rzeszów.

Tab.15 Prognoza natężenia ruchu na drodze krajowej nr 4.

Okres	Odcinek Klęczany - Rzeszów	
	Wskaźnik wzrostu ruchu	Ruch drogowy (poj./dobę)
1995 - 2000		14 294
2000 - 2005	1,24	17 715
2005 - 2010	1,19	21 122
2010 - 2015	1,16	24 525

Zgodnie z opracowaną prognozą do roku 2015 natężenie ruchu na drodze nr 4 podwoi się. Oznacza to wyczerpanie przepustowości na odcinku od Machowa do Rzeszowa. W związku z tym, że droga krajowa prowadzi i będzie prowadzić w przyszłości ruch o bardzo dużym natężeniu przez tereny intensywnie zabudowane (Świlcza, Trzciana) jedynym rozwiązaniem dla gminy jest szybka budowa autostrady. Pozwoli to na odciążenie istniejącej drogi zwłaszcza od ruchu tranzytowego. ~~Natomiast planowana droga ekspresowa, która przebiegać będzie przez teren gminy w kierunku północ – południe, przyczyni się do zwiększenia znaczenia gminy w krajowym układzie komunikacyjnym. Droga ekspresowa będzie jest powiązana z autostradą poprzez węzeł „Rzeszów Zachodni” zlokalizowany w miejscu krzyżowania się tych arterii na terenie gminy Świlcza. W rejonie węzła przewiduje się lokalizację obwodu utrzymania autostrad, natomiast~~

~~Droga ekspresowa, która na większej części swojego przebiegu przez teren gminy Świlcza została już zrealizowana, przyczyni się do zwiększenia znaczenia gminy w krajowym układzie komunikacyjnym. Droga ekspresowa przebiega w kierunku północ – południe i jest powiązana z autostradą poprzez węzeł „Rzeszów Zachodni” zlokalizowany w miejscu krzyżowania się tych arterii na terenie gminy Świlcza. W rejonie węzła zlokalizowany jest obwód utrzymania autostrad.⁷⁾~~

W miejscowości Bratkowice, po obu stronach autostrady planowana jest lokalizacja miejsc obsługi podróżnych tzw. „MOP”. Punkty te będą miały charakter wypoczynkowo – usługowy, zostaną wyposażone w najszerszy asortyment usług dla samochodów osobowych i ciężarowych.

Realizacja budowy autostrady spowoduje konieczność przebudowy lub przełożenia niektórych dróg powiatowych i gminnych oraz lokalnych dróg w celu zapewnienia dogodnych powiązań komunikacyjnych po obu jej stronach.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Ważnym czynnikiem jest także planowany rozwój Rzeszowa w kierunku zachodnim i związany z tym rozwój układów komunikacyjnych, który przyczyni się do lepszej integracji gminy z miastem wojewódzkim.

Szansę na poprawę funkcjonowania układu komunikacyjnego gminy należy upatrywać głównie w budowie autostrady i drogi ekspresowej, do której mieszkańcy gminy będą mieli łatwy dostęp prze węzeł „Rzeszów Zachodni”. Dzięki budowie dróg serwisowych wzdłuż autostrady na terenach zainwestowanych będzie można ograniczyć ilość bezpośrednich włączeń do drogi nr 4. Również dzięki objęciu rządowym programem dostosowywania do standardów europejskich drogi nr 4 na odcinku Rzeszów – Machnów znacznie poprawi się jej stan techniczny. Możliwość rozbudowy gminnego układu drogowego wynikać będzie także z planowanego rozwoju Rzeszowa w kierunku zachodnim i konieczności połączenia obu obszarów układem komunikacyjnym.

13.2 INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastrukturę techniczną w gminie Świlcza przedstawiono na mapie nr 5.

13.2.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ

Obecnie wszystkie miejscowości w gminie Świlcza zaopatrywane są w wodę z wodociągów wiejskich opartych na wodach podziemnych pobieranych ze studni głębinowych. Na terenie gminy znajdują się trzy wodociągi wiejskie:

1) „Bratkowice – Dąbry”

Woda pobierana jest trzema studniami głębinowymi o wydajności:

- S1 – 80,00 m³/h,
- S2 – 60,00 m³/h,
- S3 – 68,00 m³/h.

Łącznie osiągają wydajność $Q_{\max d} = 2200,00 \text{ m}^3/\text{d}$.

Woda ze studni wierconych podawana jest do Stacji Uzdatniania Wody, gdzie poddawana jest procesom odżelaziania i odmanganiania oraz dezynfekcji, a następnie jest tłoczona do zbiornika wyrównawczego. Stamtąd tłoczona jest do sieci magistralnej o przekroju 225 mm i dostarczana do miejscowości: Bratkowice, Mrowla, Rudna Wielka, Trzciana, Dąbrowa, Błędowa Zgłobieńska oraz Klęczany (gm. Sędziszów Małopolski).

2) „Świlcza – Woliczka”

Woda pobierana jest dwoma studniami głębinowymi o wydajności:

- S1 – 55,00 m³/h,
- S2 – 38,00 m³/h.

Łącznie osiągają wydajność $Q_{\max d} = 716,00 \text{ m}^3/\text{d}$.

Woda ze studni wierconych podawana jest do Stacji Uzdatniania Wody, gdzie poddawana jest procesom odżelaziania i odmanganiania oraz dezynfekcji, a następnie jest tłoczona do zbiornika wyrównawczego. Stamtąd tłoczona jest do sieci magistralnej o przekroju 150 mm i dostarczana do miejscowości: Woliczka, Świlcza.

3) Przybyszówka – Bzianka”,

Woda pobierana jest trzema studniami głębinowymi o wydajności:

- S1 – 16,00 m³/h,
- S2 – 21,00 m³/h,

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

– S3 – 32,00 m³/h.

Łącznie osiągają wydajność $Q_{\max d} = 740,00 \text{ m}^3/\text{d}$.

Z ujęć woda tłoczona jest do sieci magistralnej o przekroju 150 mm i dostarczana do miejscowości Bzianka. Woda jest bardzo dobrej jakości pod względem bakteriologicznym i chemicznym, dlatego nie wymaga uzdatniania.

Wszystkie ujęcia wody mają udzielone pozwolenia wodno – prawne na pobór wód podziemnych – Decyzja nr Oś. 6223 – 3/5/02 wydaną przez Starostę Rzeszowskiego w dniu 03.11.2002. powyższa decyzja ustanawia strefy ochrony sanitarnej tylko bezpośredniej dla w/w ujęć wód podziemnych, bez ustanawiania stref ochrony pośredniej (uzasadnienie w decyzji).

Obecnie z wodociągów korzysta około 97% ludności gminy. W poszczególnych wsiach sieć wodociągowa rozprowadzana jest do wszystkich terenów zainwestowanych, prawie do każdego budynku mieszkalnego. Wykonana jest z rur wodociągowych kielichowych żeliwnych, stalowych ocynkowanych i PCV średnicach od 300 mm do 25 mm. Prowadzona jest wzdłuż dróg istniejących i poza nimi do poszczególnych zabudowań. Uzbrojona jest w zasuwę liniowe, zasuwę domowe i hydranty przeciwpożarowe żeliwne naziemne. Sieć wodociągowa wykonana jest na głębokościach do 1,50 m.

13.2.2. ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW SANITARNYCH

Na terenie gminy Świlcza funkcjonuje gminna oczyszczalnia ścieków komunalnych mechaniczno – biologiczna, usytuowana w miejscowości Świlcza – Kamyszyn. W 1999 roku przeprowadzono rozbudowę i modernizację oczyszczalni do przepustowości $Q_{\max d} = 1600 \text{ m}^3/\text{d}$. Aktualnie w skład ciągu technologicznego oczyszczalni wchodzi następujące urządzenia i obiekty: punkt zlewny ścieków z szamb, przepompownia ścieków, krata schodkowa, piaskownik pionowy i separator piasku, trzy ciągi technologiczne bazujące na typowych komorach i osadnikach oczyszczalni BIOBLOK, dwa zagęszczacze osadu, stacja mechanicznego odwadniania osadu, stacja higienizacji osadu, poletko do składowania osadu odwodnionego, wylot ścieków oczyszczonych.

Oczyszczalnia przyjmuje i oczyszcza ścieki z miejscowości:

- Świlcza, Mrowla, Woliczka, Bratkowice, Dąbrowa – około 100% ścieków,
- Trzciana – około 80% ścieków,
- Rudna Wielka – około 70% ścieków.

Ścieki są transportowane siecią kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o średnicy 200 – 300 mm do przepompowni i stamtąd tłoczone kolektorami tłocznymi do gminnej oczyszczalni ścieków.

Miejscowość Bzianka nie ma jeszcze zbiorczej kanalizacji. Ścieki odprowadzane są przeważnie do szamb bezodpływowych, osadników gnilnych lub wpuszczane bezpośrednio do potoków lub rowów. Planowana jest realizacja kanalizacji sanitarnej w/w miejscowościach.

13.2.4. GOSPODARKA ODPADAMI

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Gospodarka odpadami na terenie gminy Świlcza prowadzona jest na zasadach przyjętych w gminie tj. zgodnie z uchwałą nr XXXIV/299/2006 z dnia 28.04.2006 roku w sprawie utrzymania czystości i porządku w gminie. Uchwała wprowadza indywidualny system wywozu odpadów obejmujący podpisanie umów na wywóz odpadów i zakup pojemników przez mieszkańców gminy *(w odniesieniu do obszaru objętego zmianą nr 2/2015⁶⁾ i nr 1/2016⁷⁾ Studium zgodnie z uchwałą nr X/62/2015 Rady Gminy Świlcza z dnia 29 czerwca 2015 r.⁶⁾*

Gmina Świlcza nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych. Odpady wywożone są na składowiska odpadów komunalnych w Kozodrzy (gm. Ostrów). Rocznie z gminy Świlcza wywozi się około 2000 Mg odpadów komunalnych.

Na terenie gminy Świlcza wdrażana jest selektywna zbiórka odpadów, w specjalnych kontenerach gromadzone jest głównie szkło i makulatura. Złom metali zbierany jest okresowo w poszczególnych miejscowościach.

Wśród odpadów zdecydowanie przeważają odpady pochodzące z gospodarstw domowych, znacznie mniej jest odpadów pochodzących z obiektów infrastruktury oraz z remontów i prac budowlanych. Najmniejszą grupę stanowią odpady z ogrodów i parków oraz odpady niebezpieczne wchodzące w strumień odpadów komunalnych.

W gminie zorganizowany jest system składowania o odbioru odpadów niebezpiecznych. Odpady technologiczne z zakładów przemysłowych gromadzone są w szczelnych pojemnikach i wywożone do odbiorców. Natomiast odpady medyczne pochodzące z ośrodka zdrowia gromadzone są w szczelnych pojemnikach i wywożone do ZOZ w Rzeszowie.

13.2.5 GAZOWNICTWO

Przez teren gminy Świlcza przebiega sześć gazociągów wysokiego ciśnienia, w stosunku do których muszą być zachowane podstawowe odległości bezpieczeństwa:

1) gazociąg wysokoprężny o śr. 700 mm relacji Husów – Sędziszów (w północnej części gminy),

2) gazociąg wysokoprężny o śr. 700 mm relacji Jarosław – Sędziszów (wzdłuż dr. nr 4),

3) gazociąg wysokoprężny o śr. 400 mm relacji Jarosław – Sędziszów (wzdłuż dr. nr 4),

Ponadto na terenie gminy, w miejscowości Dąbrowa, zlokalizowana jest stacja redukcyjno – pomiarowa gazu I stopnia, w stosunku do której musi być zachowana odległość podstawowa o promieniu 100 m od obiektu oraz 3 stacje redukcyjno – pomiarowe II stopnia zlokalizowane w Świlczy, Wodiczce i Dąbrowie.

Wszystkie miejscowości w gminie zaopatrywane są w gaz ziemny z sieci krajowej.

Świlcza zasilana jest gazem z gazociągu średniego ciśnienia o śr. 200 mm biegnącego wzdłuż drogi nr 4. Gaz o średnim ciśnieniu redukowany jest w stacji II stopnia i rozprowadzany do terenów zabudowanych siecią rozdzielczą niskoprężną o śr. 40 – 100 mm.

Woliczka zasilana jest z gazociągu średniego ciśnienia o śr. 80 mm stanowiącym przedłużenie zasilania Świlczy do stacji redukcyjno – pomiarowej II stopnia, skąd wyprowadzona jest sieć niskiego ciśnienia.

Mrowla zasilana jest gazociągiem średnioprężnym o śr. 65 mm stanowiącym przedłużenie zasilania Świlczy, sieć rozdzielcza średnioprężna.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Rudna Wielka zasilana jest gazociągiem średnioprężnym o śr. 80 mm stanowiącym przedłużenie zasilania wsi Miłocin w gminie Głogów, sieć rozdzielcza średnioprężna.

Bzianka zasilana jest gazociągiem średniego ciśnienia wychodzącym ze stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia.

Trzciana zasilana jest gazem niskoprężnym transportowanym gazociągami wychodzącymi ze stacji redukcyjno – pomiarowej I i II stopnia usytuowanych w Dąbrowie.

Dąbrowa zasilana jest gazociągiem średnioprężnym o śr. 65 mm wychodzącym ze stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia do stacji redukcyjno – pomiarowej II stopnia, skąd wyprowadzona jest sieć niskiego ciśnienia.

Bratkowice zasilane są gazociągiem średnioprężnym o śr. 100 mm wychodzącym ze stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia, sieć rozdzielcza średnioprężna.

Błędowa Zgłobieńska zasilana jest przedłużeniem gazociągu średnioprężnego o śr. 65/50 mm Trzciana – Dąbrowa, sieć rozdzielcza średnioprężna.

Szybki rozwój budownictwa na terenie gminy Świlcza spowodował konieczność dokonania przeliczeń istniejącej sieci gazowej nisko i średnioprężnej oraz przepustowości stacji redukcyjnych I i II stopnia. Część wsi przewidziana jest do regazyfikacji, w pierwszej kolejności Trzciana.

13.2.6. CIEPŁOWNICTWO

Na obszarze gminy Świlcza nie ma dużych wolnostojących obiektów gospodarki ciepłowniczej. Budynki użyteczności publicznej ogrzewane są energią cieplną z własnych kotłowni zasilanych paliwem gazowym, olejowym i węglowym.

Budownictwo jednorodzinne ogrzewane jest z kotłowni indywidualnych zasilanych paliwem gazowym, olejowym lub węglowym oraz tradycyjnymi piecami węglowymi.

13.2.7. ELEKTROENERGETYKA

Zasilanie miejscowości w gminie Świlcza średnim napięciem odbywa się liniami napowietrznymi 15 kV wyprowadzonymi ze stacji redukcyjnych SN 110 kV zlokalizowanych w Rzeszowie (GPZ Staroniwa i Staromieście), Sędziszowie i Boguchwałę. Linie te doprowadzają napięcie do stacji transformatorowych, gdzie następuje obniżenie napięcia średniego o wartości 15 kV do poziomu 0,4 kV. Napięcie niskie o wartości 0,4 kV jest napięciem sieci konsumpcyjnej i oświetleniowej, zasilającej bezpośrednio odbiorców.

Stacje transformatorowe są przeważnie słupowe, napowietrzne, cztero- lub dwu-żerdziowe oraz jedno żerdziowe.

Przez teren gminy Świlcza przebiegają także fragmenty linii krajowego systemu zasilania wysokim napięciem związane z wyprowadzaniem mocy z głównych węzłów energetycznych województwa tj.:

- 400 kV Wiedełka – Krosno,
- 220 kV Chmielów – Boguchwała,
- 110 kV Stalowa Wola – Boguchwała,
- 110 kV Boguchwała – Staroniwa.

Lokalizacja na terenie gminy Świlcza fragmentów linii wysokiego napięcia, nie biorących bezpośrednio udziału w zaopatrzeniu jej w energię elektryczną, stwarza

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

ograniczenia w zainwestowaniu terenów. W pobliżu linii występuje podwyższony poziom wartości pola elektromagnetycznego, szkodliwego dla organizmów żywych. Na terenach tych możliwe jest jedynie prowadzenie gospodarki rolnej na zasadach określonych odrębnymi przepisami.

Poziom wyposażenia gminy w sieci średnich i niskich napięć jest zróżnicowany. Obok terenów o parametrach ilościowych i jakościowych układów rozdzielczych wystarczających na pokrycie istniejącego zapotrzebowania na energię istnieją obszary, gdzie układy wymagają częściowej rekonstrukcji i rozbudowy.

Z analizy przeprowadzonej przez ENERGOPROJEKT KRAKÓW, dla obszaru Rejonu Energetycznego Rzeszów Teren wynika, że stacje redukcyjne Boguchwała i Staroniwa wymagają rozbudowy, czyli ustawienia dodatkowego transformatora lub większej jednostki z uwagi na problemy z pokryciem całego obciążenia w wypadku awarii jednego z pracujących transformatorów. Na podstawie obciążenia magistral stwierdzono możliwość wystąpienia w gminie Świlcza obszarów o przekroczonym dopuszczalnym spadkiem napięcia większym niż 8% w sieciach Sn i 5% w sieciach nn. Obszar ten w rejonie wsi Bratkowice jest zasilany z GPZ Satromieście z pola nr 30. Przy obecnym stanie konfiguracji sieci i wzroście obciążenia stan taki może wystąpić około 2008 roku. Ponadto obecny układ nie spełnia warunków niezawodności, tzn. przerwa w dostawie energii nie może być dłuższa niż 24 godziny. Długość magistral przebiegających przez gminę przekracza przyjęte kryteria wymaganych parametrów układu magistralno – rozgałęźnego, ponadto jest zbyt dużo stacji transformatorowych z nich zasilanych.

Część sieci energetycznej w gminie Świlcza wymaga remontu kapitalnego, czyli odtworzenia elementów najstarszych na średnim i niskim napięciu. Ponadto należy wybudować odpowiednią do potrzeb ilość nowych stacji transformatorowych wraz z liniami zasilającymi dla poprawy warunków napięciowych lub stworzenia możliwości podłączenia nowych odbiorców energii.

13.2.8. TELEKOMUNIKACJA

Gmina Świlcza obsługiwana jest przez Telekomunikację Polską S.A. Rejon Telekomunikacji Rzeszów. Posiada sieć telefoniczną we wszystkich wsiach. Cyfrowe centrale telefoniczne typu RSU znajdują się w miejscowościach: Świlcza, Bratkowice, Trzciana i Rudna Wielka.

Siec telefoniczna magistralna na wyjściu z central jest krótkimi odcinkami prowadzona w kanalizacji teletechnicznej. Poza kanalizacją linie teletechniczne prowadzone są w systemie napowietrznym lub jako kable samonośne podwieszone na konstrukcjach wsporczych, częściowo przy wykorzystaniu sieci energetycznej niskiego napięcia.

Wzdłuż drogi nr 4 biegną kable telefonii międzymiastowej relacji Rzeszów – Kraków wykonane z kabla miedzianego (dwie linie) oraz światłowodu (1 linia oddana do użytku w 1998 r.).

Na terenie gminy znajduje się jedna stacja bazowa telefonii komórkowej PTK CENTERTEL GSM – 900 MHz zlokalizowana na wieży kościoła w Świlczy. Na podstawie „Oceny oddziaływania na środowisko” i „Raportów z pomiarów kontrolnych” stwierdzono, że stacja ta nie wpływa negatywnie na stan środowiska naturalnego oraz stan zdrowia ludzi. Jedynym zagrożeniem jest elektroenergetyczne promieniowanie niejonizujące emitowane przez anteny. Jednak obszar o przekroczonych dopuszczalnych wartościach promieniowania

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

występuje powyżej 26 m nad powierzchnia terenu. W związku z tym można stwierdzić, że mieszkańcy gminy nie będą mieli dostępu do niebezpiecznego obszaru. Zatem dopuszcza się bez ograniczeń przebywanie ludzi na poziomie terenu i w okolicznych budynkach. Z powyższych względów nie wyznacza się w przestrzeni obszarów ograniczonego użytkowania.

Zaraz za granicą gminy, w miejscowości Będziemyśl, została wybudowana stacja bazowa typu PCT ERA – GSM – 900 MHz. W zasięgu jej działania znajduje się część obszaru gminy Świlcza. Jej oddziaływanie na środowisko jest podobne do oddziaływania stacji w Świlczy.

Podsumowując można stwierdzić, że system łączności przewodowej w gminie Świlcza należy ocenić jako zadowalający. Tworzą go nowoczesne centrale telefoniczne typu RSU rozmieszczone w kilku wsiach i połączone kablami magistralnymi o dużej przepustowości z Główną centralą. Systematycznie prowadzona jest budowa sieci abonenckich i podłączanie kolejnych użytkowników. Mieszkańcy gminy korzystają także z telefonii bezprzewodowej operatorów niezależnych.

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Dla terenu gminy Świlcza brak jest obecnie programów zawierających zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

Do zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych na terenie gminy Świlcza należą działania dotyczące poniższych obszarów:

- Mielecko – Kolbuszowsko – Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu,
- fragment rezerwatu „Zabłocie”,
- teren projektowanego rezerwatu „Czekaj”,
- Główny Zbiornik Wód Podziemnych 425 Dębica – Stalowa Wola – Rzeszów wraz ze strefą ochronną tych wód,
- projektowana sieć ekologiczna województwa nawiązująca do koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA K-24,
- złoża ropy naftowej „Nosówka” w rejonie Woli Zgłobieńskiej objęte obszarem i terenem górniczym,
- złoża gazu ziemnego „Kielanówka i Rzeszów I” w południowej części wsi Bzianka i Przybyszówka wraz z utworzonym obszarem i terenem górniczym,
- złoża gazu ziemnego „Nosówka – Gaz” na terenie wsi Błędowa Zgłobieńska i Dąbrowa wraz z utworzonym obszarem i terenem górniczym,
- złoża kruszywa naturalnego w obrębie terenu górniczego „Lipie – Mrowla” i obszaru górniczego „Mrowla część A, B, C”,
- złoża kruszywa naturalnego w obszarze i terenie górniczym „Bratkowice – Blich II”
- drogi krajowe i powiatowe,
- projektowane zbiorniki retencyjne w rejonie wsi Trzciana,
- przebieg istniejącej linii energetycznej wysokiego napięcia 110 kV, 220 kV i 400 kV,
- przebieg istniejących gazociągów o znaczeniu krajowym i ponadlokalnym,
- powiązanie międzygminne w zakresie odprowadzania ścieków sanitarnych.

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

Rozwój gminy Świlcza w ciągu najbliższych kilku lat skoncentrowany będzie przede wszystkim w dziedzinie:

- rolnictwa,
- infrastruktury technicznej,
- zagospodarowania terenu,
- oświaty,
- turystyki i agroturystyki.

15. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ NR 2/2015 STUDIUM.

W ocenie możliwości zagospodarowania obszaru objętego zmianą nr 2/2015 studium należy uwzględnić przede wszystkim potrzebę ograniczenia powierzchni terenów zabudowy z uwagi na występowanie niekorzystnych uwarunkowań geotechnicznych związanych z występowaniem gruntów organicznych, które utrudniają realizację zabudowy. Grunty położone w południowej części obszaru, gdzie występują najbardziej niekorzystne warunki do lokalizacji zabudowy powinny zostać zagospodarowane jako tereny zieleni lub tereny rolnicze, bez możliwości lokalizacji zabudowy.

Obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium jest predysponowany do lokalizacji zabudowy techniczno-produkcyjnej. Obszar ten został ujęty w dokumencie pt. „Koncepcja lokalizacji stref zwiększonej aktywności gospodarczej na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego”. Obszar ten obejmuje wyznaczone w tej koncepcji kompleksy nr 26 i 27 terenów inwestycyjnych i stref aktywności gospodarczej.

Dodatkowo obszar ten został zgłoszony do projektu pt.: “Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie ROF” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Oprócz ww. uwarunkowań wynikających z położenia w strefie zwiększonej aktywności gospodarczej na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego obszar objęty zmianą nr 2/2015 Studium jest predysponowany do lokalizacji zabudowy techniczno-produkcyjnej z uwagi na:

- sąsiedztwo istniejących terenów przemysłowych,*
- dogodne powiązania komunikacyjne dzięki sąsiedztwu z drogą powiatową nr 1333R klasy zbiorczej relacji Czarna Sędziszowska, Bratkowice, Miłocin oraz z drogą powiatową nr 1386R klasy lokalnej Mrowla – Świlcza,*
- wyposażenie terenu w infrastrukturę techniczną i komunikacyjną,*

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część

- priorytet przeznaczania terenów narażonych na ewentualne ponadnormatywne emisje hałasu, związane z sąsiedztwem dróg tranzytowych i terenów przemysłowych na takie rodzaje użytkowania, które nie są objęte ochroną przed hałasem lub na których dopuszczalne poziomy hałasu mogą być podwyższone,

- dużą rezerwę terenu nie wykorzystanego pod zabudowę w obowiązującym planie miejscowym.⁶⁾

16 WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY W ODNIESIENIU DO OBSZARU OBJĘTEGO ZMIANĄ NR 1/2016 STUDIUM.

W obszarze objętym zmianą nr 1/2016 studium wskazane jest prowadzenie działań związanych z porządkowaniem istniejących układów przestrzennych i kształtowaniem ładunku przestrzennego. Wskazując nowe tereny pod rozwój zainwestowania należy przede wszystkim racjonalnie gospodarować przestrzenią i dążyć do unikania konfliktów wynikających z różnego przeznaczenia terenu. Dotyczy to szczególnie wyznaczania terenów dla lokalizacji funkcji usługowych i techniczno-produkcyjnych w sąsiedztwie terenów komunikacyjnych i w sąsiedztwie istniejącej zabudowy usługowej. W obszarze objętym opracowaniem wskazane jest zmniejszenie powierzchni terenu rezerwowanego pod drogę ekspresową w związku ze zrealizowaniem fragmentu tej drogi w pasie o mniejszej szerokości.⁷⁾

2) Zmiana Nr 1/2010 w miejscowościach Świlcza i Trzciana

3) Zmiana Nr 2/2010 w miejscowości Bratkowice

4) Zmiana Nr 1/2012 w miejscowości Trzciana

5) Zmiana Nr 1/2015 w miejscowości Świlcza

6) Zmiana Nr 2/2015 w miejscowości Świlcza i Rudna Wielka

7) Zmiana Nr 1/2016 w miejscowości Świlcza – 1 część